

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జనవరి నెల 4-వ తేది శుక్రవారము
రుధిరోద్ధారి నామ సంవత్సరము, మార్గశిరమాస బహుళ శ్రాదాదశి ౧౩.

No. 1-2
సంచిక ౧౩౨

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924 ఆమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

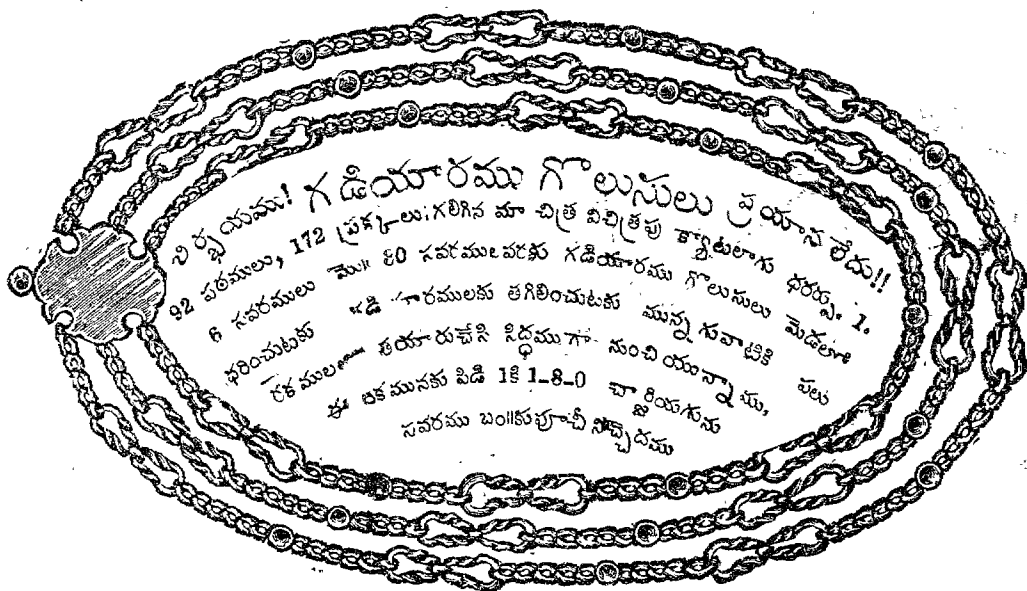
గాంధీ మహాత్ముని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడి యున్నది.

క్యాలండరు 1-కి వెల 0-4-0.

వి. పి. నెహ్రూ 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

రానుయ్యపు శెట్టి, గురునామి శెట్టి కలెక్టర్స్, మద్రాసు. వలస రోడ్డు, 25 నెంబుల్ రోడ్డు, మద్రాసు.

వెల్లింగుటన్ సీనీమా 953
1-1-24 వరంగల్ వారము మొదలు 4-1-24 శుక్రవారము వరకు
8-15 రోజులు తెలుగు భాష 9-30
క్రైస్తవ వారములకు మాత్రమే ప్రా. భాష.
ఆర్ బ్రాండ్ క్రైస్తవస్వములు
Wanted
శ్రేణుగు తెలిసే మంచి అనుభవముగల వ్రావ
లింగు కాన్వాసర్సు. సంఖ్యయు రూ 20-0-0.
బత్తా రోజు 1-కి 0-12-0.
దోలత్రాం కాశిరాం అండుకంపెని లిమిటెడు,
206 గోవిందస్వనామకుని వీధి, మ. నా. ను.

కే ర ల స బ్బు ల ను కొ ను డు
ఏల?
“మూ డు కొ ర ల ము లు గ ల వ”
1. ఈసబ్బులలో సువాసన సున్నితముగాను, రమ్యముగాను చేర్చబడినవి.
2. ఏలననగా అవి అన్నియు మిక్కిలి శుభ్రమైనవి, కల్తీలేనివి.
3. ఏలననగా అవి శుద్ధస్వదేశీవి చందనము, రోజా, లెవండరు, బ్రౌన్ మిడునెర్, కోల్ తారు మున్నగు పలురకముల సువాసనలుచేర్చి చేయబడినవి సరసముగా విక్రయింపబడు ఇదేమాదిరి సబ్బులను కొనకుడు.
(2) ధరలకు, ఇతరవివరములకు:—
Apply to:—The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut.
SOLE AGENTS,
Messrs. ADAM HAJEE MAHAMED SAIT
No. 7, Bunder Street, G. T., Madras.
Messrs. D. V. NAIK BROS,
Calicut.
For Madras and Chingleput
For Malabar, S. Kanara, Salem,
Trichinopoly, Cochin, Travancore,
Bangalore, Mysore
Coimbatore and the Nilgiris.
AVOID CHEAP IMITATIONS.

తెనాలి ఫస్టుకంపెనివారు తెనాలిలో
5-1-24 శనివారం రాత్రి
తులసిదేవి (సతీతులసి)
నాటకమును ప్రదర్శింతురు
రేబ్బ మామూలు ప్రారంభం.
ఎ. పి. శాస్త్రి
“బైరాగి చిటికెలు”
హాస్యభక్తి సహా 2 ప్రతులు రూ 1. ఒక్క ప్రతి 0-11-0
ఇందు గొప్ప నాటకములను, శాస్త్ర ప్రమాణములను, అనుభవములను, శుద్ధి క్రియలను, అద్భుత బైబిల్ నాటకములు గలవు. ఈ గ్రంథము లాశానాకా ర్థము ప్రయోగించబడినది. ఇది ప్రతియొకరినూ కళ్ళకు పొందలేక పది నిల్ల యి. మ. తోడ్పాటుగా ఇందలి వివరములన్నియును తెలిసికొని, విజ్ఞులగుటకు ఆంధ్ర గ్రంథాలయము, విజయవాడ నుండి.

మాదక యననరహుఁడు:—మెట్టభూములందు గల రైతులు
కష్టపడు కావలయు నందుకు. వారికి విద్యయు అవసరము. వర్త
కులనుండి యిప్పుడు వారు కొనుచున్నారు. మాగాభూములం
దన్ను రైతులు, తమకు కావలసిన కపటము, కందులు, మినుములు,
ఉలములు, ఆముదాలు, బొమ్మలు, వరిగిలు, గజ్జలు, మొక్కబొమ్మలు
వర్తకులనుండి కొనుచున్నారు. ఈవర్తకులు, ఇతరవ్యాపారము
లందువలెనే, కిస్తీలయందు రైతులకు ధనమెరుచిచ్చి, పంటకల్లా
ములందు, అతిచాకగ వారిధాన్యముల గొని నిల్వజేసి, ధరలు
మెరిగిపెమ్మట మాగాభూములరైతులకు మెట్టపంటల నమ్మ
చు అమితలాభము నొందుచున్నారు. అటుకొనుచున్నరైతులు,
ఇటుఅమ్ముచున్నరైతులు, ఇప్పుడుకల అమితవృద్ధుల బొందు
చున్నారు. ఇది యెంతయు విచారకరము. “నమాకారసంఘము
లు” న్నచో, ఆరైతులస్థితిగతులు, ఈరైతులకు లెఱుగును. ఈ
రైతులు, అమాగారైతులనుండి వారిధాన్యమును, అమాగాని
రైతులు, ఈమెట్టరైతులనుండి వీరిధాన్యమును, సరాసరి, ఒక
రొకరి వస్తువులకుగా కొని మిగతనము చెల్లించుకొనుచున్నా
ముబొందుచు, మధ్యవర్తులైన సీమాకర్తులైన వర్తకులవలెనా వద
లబ్బుకొని వ్యవసాయకుల యాధిభావివృద్ధికి దోహదపడుదు. ఈ
విషయముగూరి నియమిత్రేక్షణ్యమేనవలసియొస్తది. ఏలయిన

భూమిలకు ఎరువు పెట్టివో కనువులకు దానా యిట్టి ది
 ధానముల కిప్పుటికంటే ఎరువులు పెంచు గా నేయు
 ద్వారా మనము, వేసినపంటలు పెంచు ననియు వేయుటకు
 అవకాశము లగుటవలనను, రైతులకు లాభములను, వారు వెను
 దీయించుకొనియు తెలుసు. సహకారసంఘములద్వారా ఈనీ
 తిశులకు వ్యవస్థ బ్రహ్మాండము లుత్పత్తిచేయును. అటులే, ప్రస్తు
 తము మనకున్న అభివృద్ధిని, వానికావ్యవస్థలకు కాన
 నగుట లేదు. వానికి తగినంతదానా లేదు. కారణము- దానా
 మితిమీరినది. సహకారసంఘములు అందుచో, మధ్యతర
 లులకును కనిపించుటవలన ధరలు తగ్గుట అంత, పెంచుచుండి
 పెంచుగా, కనువులకు దానావేయటం, అంత తేజ మధ్యతర
 గానముల సాధ్యము.

ఇంతవరకు, వ్యాపారాధిపత్యం, పెంపొందడం, ప్రతిభ
 యంతరముల గూర్చి కొంతవరకుగా ఎటుల "సహకారసంఘ
 ముల" ద్వారా రైతులకు లాభము కలుగజేయవలెనోచూచితి
 మి. ఇప్పుడు, ఈ రెండు వ్యాసములకు సంబంధించి, కొన్ని
 ల్లర విషయముల బాతము: ఈవ్యాసమునందు, ముఖ్యముగా
 చర్చించినది. రైతులకు తమ కనవలసిన వస్తువుల నెట్లు లాభ
 కలిగి సహకారసంఘముల ద్వారా కొనగల రవి గదా కొన్ని
 నూనె, టెల్లము చింతపండు, ఉప్పు, మిరికకాళి, మామిడిపం
 డు, అరటిపండు, మాంసము, మత్స్యములు, చిన్నట్లు, సోదాయి
 డు, మందులు, వస్త్రాలు అన్నివిధములైన చిల్లర వస్తువులు, రైతు
 లకు కావలసియున్నవి. ఇతరులందర కల్పంతావశ్యక మైనను,
 రైతులు కూడ, ఈవస్తువుల "ధరలనుగూర్చి" శ్రద్ధవేయటం మం
 ది. ప్రస్తుతము, ప్రతిగామమునందు, దుకాణము అన్నవి. ఈ
 దుకాణము, చిన్నబస్తీలనుండి, అచ్చటివారు, పెద్దబస్తీలనుండి, వా
 రు గొప్పరిగ్తలనుండి, వారు తిరిగి పుడిచుచున్నా. వద్దనుండి
 కొనుగొన్నారు. వీరిందు లాభ మొందుచున్నా. వై
 గా, వీర లకు న ల స, గ్రామస్థాపకులు న వస్తు
 వుల సతియజ్జత్రతో, కుభటమునది లేక, పురుగుమధ్య,
 యాగలసాంప్రదాయమునందు, బురదగుంటలందు, తేమగలయిం
 డమునందు అకాశగర్భకరమగు వస్తువుల గావించి, వానిని
 రైతులకుమ్మరున్నాను. ఇందువలన, రైతులయొక్కయు చెడుచు
 న్నది. ఎంతోకాలము నుండి నిలువయున్న, ముంకకాళియు
 ప్రతిదినమునందు చూచివచ్చుచు, ముంకగుమ్మ అరటిపం
 డును, బూజుకట్టి చింతపండును ఈగలుతున్న అట్టలను
 దొంగలు పీల్చివేడిచేయుచున్న మిఠాయిలను, చెన్నపట్టణము
 నంతకాక, ప్రతిగామమునందు బస్తీలందును సహకారగర్భ
 కాక, దుర్బలాదులై వచ్చినవైగలరైతులకుడగొని, భుజించు
 చుండ మాడగా నాకొంతయు విచారము కలుగుచున్నది. ఈకష్ట
 ములనుండి బయటపడుటకు సహకారసంఘములే కరణము.
 శ్రద్ధతో నడచుచున్నదయితే వాటినిచింపుచో, మిఠాయి
 కష్టములకెంత కష్టము.

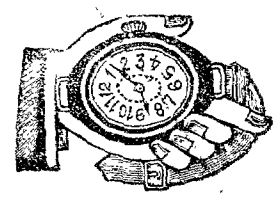
మొదటి వ్యాసమునకు సంబంధించిన, ఒకటి రెండు విష
 యముల బాతము: రైతులు ఇప్పుడు తమ కనుభవమునండి తగి
 నంత లాభముల బొందుటలేదు. ఇంగ్లండులోని, ఆవులు ఒక్కొక్క
 క్కటి 2 మానకలనుండి, 5 మానకల పాలు, పూటకమ్మచున్నది.
 తుదకు, కుడర నులలోని ఆవు దగ్గర దగ్గర మా నెడుపాలు ఇచ్చు
 చున్నది కాని మన రైతులు జిల్లాలలోని ఆవు మాకు సోల
 పాలుకంటే నెప్పుడు నిమ్మకలేదు. ఇది యెంతయు దుర
 వృత్తము. ఇక మాగానీభూములందు గల యావు లింతమాత్రము
 కూడ లేదు. వైగా ఆవులే యావునానమ గుచున్నవి. ఎచ్చట
 లాచివను, గడ్డలు, లేక బస్త్రగడ్డు కన్నుచున్నవి. ఒక్కొక్క
 క్కటి, మూడు సోలనుండి, మా నెడుపాలు మాత్రమే యిచ్చు
 చున్నది మన ప్రజల లాభగర్హములకు కారణమనిన, మన
 రైతులు బస్తీలకు కాలయిచో, ఇప్పటికంటే వారందర
 గమ్యుడిగా పాలు త్రాగుటవలనను, ఎన్నియో లక్షలమంది
 తుదకు తలవని నుట్టిగ (ఏమి బలియియేనని బుట్టెగనుమా) దొరక
 క, పుల్లనీళ్లను త్రాగి సంకృతులైయుండ, మనదేశము వృద్ధి
 యాగుటలేనని విచారించుట కర్హము కల్గునా? కనుక, పాలు
 గమ్యుడి కల్గి, పెగుగుపెచ్చె, అన్నియు చాక కావలయు
 ననిన ఇప్పుడే పద్ధతులమారవలయును. ఏ మూలలోపాలు ఆయురి
 తోనే కొనుగొను అభయము ప్రక్కయూలో పాలు పెగుగుల
 మూల కొనుగొను, అనేకవిధముల నవ్వును. వైగా విశేష
 ప్రజలకు లాభకారిగనుండు పెగుగునుండి ఏకొలదిమందితో నుఖ
 మొనగుచుటగా నేయని తయారచేయుట చాల దురదృష్ట
 యు. అటులే కాక దూరప్రదేశములనుండి పాలను పెగుగును చెడ
 కుండగానే ఎరువుతి వినిపించుచుండు కనువగుపద్ధతుల నవలం
 పించు ఒకర్యము. అంత మెట్లభూములవారందర మూగానిభూ

ములవారికి పాలు పెగుగులను సమృద్ధిగా ఇప్పటికంటే చాకగా
 నవ్వయిచేయగలరు. అంత ప్రజల యా శోగ్యము
 వృద్ధియగును. మన యాయుష్యమానము వృద్ధి కప్పుకనును.
 ఇంతియోకాక, ఎప్పుడైతే, తమ పాలు పెగుగుల ద్వారా పా
 చులారము కలుగుచుండుచో, అప్పుడే మెట్లభూములందరి రైతు
 లెక్కుడు. గోవుల పెంపులయ్యు, వానిని చాకగా మేపుటయు,
 అంత వానిని బుట్టు కొడెలు పుష్టికలనగుటయు, అవి సమృద్ధిగా
 పుట్టుచుండుటవలన, వానిధరలు తగ్గుచుండుటయు, అంత, అం
 దకు కృషిసాయములకు, ఇప్పటికంటే చురుకైన, లాభకరముగ
 కృషిసాయము, ఎట్లసాయమున చేయుట సాధ్యమగుటయు, అం
 ది, ప్రతి గొడ్డెచావీ, కరకలబాచు, మహామృత్యుతో తాండవి
 మాడుటయు సాధ్యము. ఈవిధముగనే గొట్టెలనుగొన్నయి మే
 కలగుగొన్నయి ఆలోచింపవలెను. వైగా ఆరెండువిధము లగు
 కనువు లెంతయో లాభకారిగ పాలు పెగుగు కష్టయాలయం యం
 దును. మాంసాహారములకు నుఖముగ వసతికల్గును. అన్నిటికి మించి
 మెట్లరైతులకు ఆహారముగ లాభము చేసూరు ను
 ఎటులను, ఎప్పుడైతే కనువులకు గొట్టెల
 కు, మేకలకు, కలుపుపెచ్చెనవో, ఎప్పుడైతే, వానికలవచ్చు
 లాభము వృద్ధియైనచో, ఇప్పటివలె కాక ఇప్పుడు కొన్ని పె
 మాట బావుల భవములన్నిటి నీయించుటకు, ఏమిలకక్క
 కొనేటల కట్టించుటకు, నెలయేటలవద్ద ఇంజనులతో బావులనీయించుటకు,
 ధైర్యము ఉత్సాహము కల్గును. ప్రస్తుతము, ఆనేకమైన నీటివన
 తి కల్గింపు సదుపాయముల కల్గింపు. అంత కనువుల
 కువలయు, నీళ్లు, కల్గివలయు, ఏర్పడుటయే కాక,
 వర్షములనే దినముల దుకాడ ఇప్పుడున్నంతకష్టములు లేక
 ప్రజలకు తీవ్రనోపాధి కొంత యెరుగి యుండుటయు, కలుపుల
 తగ్గుటయు సాధ్యము. రైతులు భవతులైన, భావ్యము యోజన
 ములనుండి తమకు తమకొనిరాదా? కనుక, మెట్లపాలములైతులు
 మాగానీభూములరైతులు, సహకారసంఘములందుజేరి, సహకార
 సంఘములద్వారా, పాలు, పెగుగుల, కొడెచాదల, ఎద్దుల ఆ
 మ్యముల జరుగు ప్రదేశములకు, బాగైత్ర కాస్త్రాజ్ఞులనులచే
 నననరించి, తీసికొనివెళ్లి, కొనువారికే, సరాసరి యమ్మి, అందు
 మూలమున, ఎంతో లాభములబొంద నగును.

ఇంతవరకు, ముఖ్యముగా విషయములగున్నయి, ఈరెం
 డువ్యాసములను, సహకారసంఘములకు సంబంధించినంత
 వరకు, "రైతుల" గూర్చి విచారించితి. ఆనేకవిధముల "సహ
 కారసంఘము" అవయోగకరము. వానినిన్నిటి నైన చెప్పబడిన
 నలచాల, నననరించి మిఠాయిలనులభయగ, ఆలోచింపవచ్చును.
 దీర్ఘాలోచన యవసరము. ఓ, మనకు తెలివినవంకతియే కదా
 యని నడవిన లాభములేదు. ఇప్పుడే తీసికొనుచు దొక్క విషయ
 ము కలదు, ఎట్టితీసికొనుట మంచి ఎటులనానీతికి తేగలమను
 ప్రశ్నల నెల్లప్పుడు శ్రద్ధతో నాలోచించుట "రైతుసంఘ"
 విద్యార్థుల కల్పంతావశ్యకము. విద్యార్థివైన కాకంతో, ఇంతి,
 ప్రాప్తు, ఇంగ్లండు, దేశాదుర్గు, జర్మనీదేశముల యందుండులే
 కాక మనరాజధాని నీతిగతులుకూడ ఎంతో నేర్చుకొనవలసి
 గా నున్నది.

చాకులు - తాళములు
మంకలికత్తులు.
 అంబికాదేవులకే శేఖరవీరవతి. శేఖరవీరవతి.
 తెలుగునే పురుకాల్గుటలగుట ప్రాయము.
 బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
 కల్లూరు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
 8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
 తెలిగ్రాఫిక్ ఆర్డెసు: "ఇండి స్ట్రీస్" పెద్దాపురం.

ఈదిన మే మికు నుదినము?
 మా యొక్క కేరి
 గడియారము మారు చేతి
 లాభించిన సరియైనకా
 లమును చూపును. చేతికి
 ఒక ఆధరణము. దీనిని
 ధరించిన దినము మొదలు, మీ స్నేహితులు, యింకను
 ఆనేకము మిమ్ములను అడుగుటయే గాక, మిమ్ములను
 మరి యొకటి తెప్పించి యియ్యమని అడుగుదురు. మా
 కు సంకల్పములు ఉత్తరవాదము. చేతిలో కట్టుతో
 లుకట్టుతో సహా దుర్గు. 7.50 రుప్యము.
 విలాసము: పీటర్ వాచ్ కంపెనీ
 పోస్టుబాక్స్ నెం. 27, మదరాసు

ఇండియన్ బార్ కమిటీ
 అల్లాబాదు, జూలై 21: ఇండియన్ బార్ కమిటీవారు
 నేటి యుదయము అల్లాబాదు మామోహాల్ లో కలిసికొనిరి.
 గర్ ఎడ్వర్డు కామిషనరు గారు అధ్యక్షత వహించిరి. అల్లాబాదు
 హైకోర్టు జస్టిసు జి.బి. జస్టిసు నువ్వర్, జస్టిసు కన్యాలాల్ రహస్య
 ముగాదిచారించబడిరి. ఇంగ్లీషు భాషను తెలుపుట బాధ్యతై ప్రతి
 రాష్ట్రమునకు ఒకవారు ఉండవలెననియు ప్రస్తుతము ఇండి
 యాక: కమిషను ఒకవారు ఉండుట సాధ్యము కాని తనియనియు
 చెప్పి, జి.కె.వాయితు గారు ప్రాసియిచ్చిరి. బాధ్యతై అ
 ధికారము చేయుటలో కొంత మామందవలె ననియు, హైకోర్టు
 వారికి సాంతముగా అధికారము తీసివేయు సమయము ఇంకా
 రావలెననియు కావున ప్రస్తుతము తాము హైకోర్టుయొక్కయు
 బాధ్యతైయు బాధ్యతై అధికారము ఉండవలెననియు
 వారితలంపు.

అడ్వకేటు జి.బి. అని రెండేతరగతులు ఉండవలెను. సా
 లిసిటరు అడ్వకేటు యిద్దరములేదు. ఇంగ్లీషు భాషను తెలుపున
 టి ఓ కానదు, బాయితు, అగర్వాలా గార్లు బహిరంగముగా వలీ
 టింపబడిరి. ఓ కాకకుగాను హైకోర్టువ్యాజ్యములనుండిను అ
 డ్వకేటులని పిలువబడవలెనని చెప్పిరి. బారిష్టరులకును కల్లీకును
 ఉన్న భేదము కేటయు అభిప్రాయ భేదము. హైకోర్టు
 లో నకాల్తానామా ఉండవలెను. బారిష్టరు కల్లీకునిది కనాల్
 కామాలను కింది కోర్టులలోనే తీసికొనవలెను.

చైర్మన్:—చేంబర్స్ లో చదువుట ఒక ఫ్యాక్షన్ గా
 చెప్పబడినది. చేంబర్స్ ను తీసివేయుటకు సాధ్యమగునని మీరు
 తలచురా?

ఓ కానదుగారు:—అది చాలకష్టమైన సమస్య. ఈ భేదము
 తీసివేసినంతమాత్రమున ప్రజలు యింగ్లండు నెట్లు మూడు,
 వారిసంఖ్య కొంత తక్కువ కావచ్చును.

ఇంగ్లండు బారులో (వేలించినదేవటి ఆంగ్లయుదు 1908
 లో ప్రవేశించెను.

అల్లాబాదులో బారిష్టరులకు కల్లీకులను భేదము ముందు
 వాదించుట ముందుకాల్తానామాలను బాధించేయుటలోనే
 యున్నదని ఓ కానదుగారు యన. ఆర్. దానుగారికి చెప్పిరి,
 ఈ భేదము యింతమాత్రమే గాని వారు చేయునటులలో లేదు.
 బారిష్టరు యిచ్చటసామాన్యముగా ప్లీడర్ తో సమానులే. వారి
 కి, కొంతమాత్రము ఉన్నట్లయిన అది పూర్వచరిత్రమువలన కచ్చు
 చున్నది.

యల్. యం. బాబ్జిగారితో, ఆటర్నియొక్క అధికా
 రము మోసము చేయుటనుండి రక్షించదు అని ఓ కానదుగారు
 చెప్పిరి. చేంబర్స్ లో చదువుట నిరర్థకము.

బారు తలవలసినని నిర్వహించవలెననిగావున హైకోర్టు
 జడ్జి అకూడ బారుకాన్సిలులో నుండవలె నని బాయితు గారి
 అభిప్రాయము (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు మంత్రి
కార్యోచేపనువారి వీడ్కోలు
 కలకత్తా, జూలై 21: కలకత్తా కార్యోచేపనువారు వై
 ర్మగంగా నుండి యిప్పుడు స్థానికస్వపరిపాలనమునకు మరలిగా
 ని యింపబడిన యన్. యం. మల్లిక్ గారికి
 కలకత్తా కార్యోచేపకావారు ఒక జాబితాను వీడ్కోలుపు
 నిచ్చిరి. ఈ జాబితాయొక్కమునకు సాధారణముగా అందకు
 కవిమనదమును మల్లిక్ గారిని ఆభినందించిరి. స్వరాష్ట్రమునకు
 ఇ. కె. బోగుగారు తనకనుసారా ప్రభుత్వముయొక్కటులలో
 నవ్వయిచేయు గావున మల్లిక్ గారు నుద్దేశవని స్వీకరించిన
 దుకు ఆభినందించిన చెప్పిరి. అయినను కార్యోచేపను వైర్మ
 గా 25 సంవత్సరములనుండి తెలిసి
 యండుట చేత నన్నీ మితుడుగా ఆవనిలో
 ఆభినందించునని చెప్పెను. ఏ. బాబ్జిగారు తనకనువు ఒక
 ప్రాయము: కు లక్ష్యముంచినయెడల ఈమృతి యని స్వీకరిం
 సందుకు మల్లిక్ గారిని ఆభినందించవలెనో లేనో అని చెప్పిరి.
 సి. ఆర్. దానుగారిని గాని బి. కె. కె. గారిని గాని అను
 సరించి యుండినయెడల మల్లిక్ గారిని ఆభినందించి యుండునని
 చెప్పిరి. బాయితు నల్లిక్ గారు కార్యోచేపన్ పని తనకు
 చాల పొఖ్యకరముగ నుండి తమ కష్టములను గూడ మరచి
 పొవుమంటి నుని చెప్పిరి. ఆ పనిని దైవము తనకు నియ
 మించినయెడల దైవమునకు వందములని చెప్పెను. అయితే
 యిప్పుడు చేయవచ్చునని రాజకీయకక్షా తొట్టాటలకు తమ శివక
 మును భారపోయవలెననియు చెప్పిరి. కార్యోచేపనులో గడిపిన
 నుఖమయముకొరకే తాము కొరుచుండుమనిచెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

రాయ్ కమిషను

ఐ. సి. ఎస్. సంఘము, యూరపియను సంఘము,
న్యాయవాదసంఘము సాక్ష్యము

యూరోపియను ఉద్యోగుల సంఘము

ఈ సంఘము ఖతమున జి. ఎస్. ప్యాడిసనుగారు (వి. సి. ఎస్.) ను పేర్కొంటున్నారు. (కత్తె) రిక్టరుగారు (ఫార్మర్) స్వీటుగారు (బిర్మ) సాక్ష్యమిచ్చిరి.

ఈ సంఘము తమ మొదటి సమావేశమున కమిషను గాని, చునూచనలను సాక్ష్యమిచ్చుట కిట్లంటి అయితే తొలగింపబడినా ఉంటుంది. అనూనననుగూర్చి ప్రభువు (అగ్రానవాధిపతి) ప్రభుత్వమును ముగించును. రాజ్యమును గావించు నూచనలను ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించవలసి యుండును. అని మేముమాత్రము మా నూచనలను విచారణముగించి పెంతునే తెలియజేయుదుము. వానిని అయితే తొలగింపబడు కమిషను కట్టిఉధికారమునలేదు. అనియునుగాక, యూరోపియను ఉద్యోగుల సంఘమును దరారుని నిర్మించి మెంతు కమిటీని చేడిగను గూర్చి అమెరికాదేశమునందు కొన్ని అభిప్రాయములను సంగీయించుట అనికడ కమిషను సమర్థులను నిన్నటిరాత్రియే చేరిండును. సంఘముగా దానినిగూర్చి యాలోచించుటకు వ్యవధిలేకుండును. అట్లే మెంతు కమిటీ రిపోర్టులోని శిఫార్సులను నిన్నటిని అయితే మెంతు కమిటీ రిపోర్టులోని శిఫార్సులను యూరోపియను ఉద్యోగులసంఘము ధియవడిను. కాని వానిని నిన్నటిని అయితే తొలగింపబడినా ఉంటుంది. మహాశయము వాటిని లాసాహాయ్యముగా చేస్తున్నాము. అని కత్తెకును ప్రభువుచెప్పెను.

ప్రభువు:—ఉద్యోగుల అలెవెన్యునుగూర్చి వోటుచేయగూడదనియు, ఏదైన మార్పును గావించవలసియున్నా కా జ్యోమ్యుత్రి యుత్తరువును పొందవలెననియు మీకోరికయో? బ్రావెరిగు అలెవెన్యు మయముగూడ అంతేనా?

ప్యాడిసనుగారు:—అవును.

ప్రభువు:—దేశమంతటను ఉద్యోగుల బిరుదులుగూర్చి చుండలేదా?

ప్యాడి:—అవును.

కత్తె మీరాడికి కిట్లు అర్థమవుచున్నదని యడుగగా, ఈదేశమునందలి యాచారములను బట్టి అట్లుచేయుట దర్బదుని మీరుతలంతురు.

ఉత్తరము:—అవును.

కత్తె:—మీరు కేవలము అనగర భర్తులను గూడ చేయుటకు ఏమిలేదని యామోజిప్రాయము?

ఉ:—జిల్లల విద్యకై ఎక్కువ భర్తులనుచున్నది.

ప్ర:—విద్యకై విద్యార్థులు వివాహితులగు ఉద్యోగి లేన విద్యుత్తుపాలిసినియ్యనియో మీరలంపు

ఉ:—విద్యలేదు, అర దిట్టే చేయును.

ప్ర:—వివాహితులగు ఉద్యోగులను అవి వాహితులగు ఉద్యోగులను చూడగా, అవివాహితులగు ప్రభుత్వము వారుగనే కత్తెను చూచుండు. ని ఇప్పటికి మాయెడుకు సాక్ష్యమొసగి కత్తెలో చాలకుంది చెప్పియుండిరి. కాని అవివాహితులగు గూడ ఎక్కువగా నియమలెని మీరు కోరుతున్నార. కారణములేమి?

ఉ:—అవివాహితులు తన తల్లిదండ్రులను పోషించి పెనకటి ఋణములను తీర్చుటల యందును.

స్వతేమునకు కాకపోకల నుచితముగా నేర్పాటుచేయును. మహామై, సిల్వానందువలె మొదటితరగతి ప్రయాణపు భర్తుల నియమలెని ప్యాడిసనుగారు కోరిరి.

కర్. రిక్టరుగారు:—ఐ. సి. ఎస్. ఉద్యోగులందఱు ప్రావిన్సియల్ సర్కిలు ఉద్యోగులు కొన్ని గొప్ప పదవులలో యమించుటకై యుండును. విద్యార్థులలోమూర్తి మిట్లు జరిగి యుండలేదు.

బాబు భూషేంద్రశాస్త్రి బాగుగారు:—మార్చి 1919 ను భారతప్రభుత్వమువారు ఐ. సి. ఎస్. ఉద్యోగులకేగాక, ఇతర ఉద్యోగులకు ప్రామాణిక పెన్షను పద్ధతిని శిఫార్సుచేసియుండిరి. కొందరికి, బాబు ప్రవేశించినప్పటి వరకును మాయెడు కన రిక్టరుగారు నుండును. ప్రావిన్సియల్ యుత్తరపులు కత్తెనుగూర్చి పట్టుకొని, అట్లొకరింద ఉద్యోగులు పుచ్చేయుట కిట్లు కత్తె, ప్రామాణిక పెన్షనుపై రిక్టరు అనుటకు వరింపవచ్చును.

బాగుగారు:—పరిశీలు లేవిధముగ మారినను, ప్రతిపాదించు విధానముగ చెల్లింపవలసిన రాబడిపన్నును మీరై విధింప గూడదనియు మీరు కోరుతుంటిరి.

ఉ:—దేశమునందు వ్యయము ఎక్కువ అగుచుండును గాన, మే మట్టికోరికను కోరుతుంటిమి.

ప్ర:—1914 వ సం॥ జిల్లల సర్కిలను కమిషనుకు ఫలితముగ మీకును, మీభార్యలకును, బిడ్డలకును, దారులకును, ప్రయాణములకు ఉచితముగా నేర్పాటు చేయవలెనని మీరు కోరుతురు. ఏ ప్రభుత్వమువారైనను ఈవిధముగ అలెవెన్యుల నియమలెని మీరు తలంచెదరా?

ఉ:—ప్రభుత్వ ప్రతిపాదన సమర్థులగు ఉద్యోగుల పెన్షనును అట్లొకపు.

ప్ర:—ఈవిధముగ ప్రావిన్సియల్ ముఖ్యమంత్రి, క్రొత్త వారు రారా?

ఉ:—క్రొత్తవారిని నియమించువిషయము మా సంఘమున కట్టి నిమిత్తమున లేదు.

ప్ర:—మీరు మాకు నూచనలను గావించునపుడు, ప్రభుత్వమువారికి అలెవెన్యును మనము నుండునా?

ఉ:—అలెవెన్యును వివిధముగ నుండవలసిదియు, ఈసంఘము తలపడుచు.

కర్ వానియల్:—ప్రావిన్సియల్ ఉద్యోగులు తిన్నెడు ఉద్యోగులను కరింప జడిచిని మీరు అంటిరి. ప్రావిన్సియల్ సర్కిలు నుండి ఎవరి నైయును. కత్తెకు నియమించి యుండల, వివర కర్యాచము ఖాతావరచబడిన ఐ. సి. ఎస్. కత్తెకుతరువాతనే అరని చేరును చేరుదురు. అట్లుగాక అరని నింకను పెనక నుంచవలెననియు మీరు కోరుతుండునది?

ప్రతిపాదననుగూర్చి తిన్నెడు ఉద్యోగులు అందు నని మీరు చెలియును. వానిలో కొన్నిటి కి ప్రావిన్సియల్ సర్కిలువారి కధికారము గలదు. ప్రావిన్సియల్ సర్కిలులో పెన్షనెన సమర్థుడున్న, అరతి వా యుద్యోగులను నియమించవలెను. అరనిని కత్ కత్తెకుతరువాత నియమించక ఖాతావరచి అట్టింగు కత్తెకు నియమించవలెనని మీకోరిక కాబోరా?

డి. పెట్టిగారు:—అలెవెన్యు అన్నియు, సంస్కరణములను బట్టి కాననసర్థలయోధీనను నుండును. అనేక కాననసర్థలు ఉద్యోగుల యెడ ప్రీతిగలిగి యుండలేదు. అందు చేత ప్రావిన్సియల్ వారు ఉద్యోగులనుండి రిక్టరుకుకు వరింతురు కావలయు!

ఉ:—అవును, మాకుపార్ల మెంటి గ్యారంటీ కావలయును.

సామర్థ్యగారు:—సంస్కరణముల కలన ప్రామాణిక పెన్షను నియమలెని మాంటాను - ఛార్జ్స్ పద్ధతిని వేడిక శిఫార్సు చేసితి. తన ప్రావిన్సియల్ కనకయ్యపును ఉత్తరువును గావించి ఆయన తరువును అయితే తొలగింపబడు ఉద్యోగి అంగీకరింపవచ్చు భారతీయుడైనను ప్రామాణిక పెన్షనును కోరిన మీరు అంగీకరింతురా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—కదవులింకను ఎక్కువగా లేదని మీకసంకృప్తిగ నున్నట్లున్నది. ప్రభుత్వముండున్న యుద్యోగులము లేవును ఉద్యోగులు ప్రవేశించిని వాస్తవముగా?

ఉ:—ఉద్యోగులము విశేషము ఎక్కువ చేసి యుండలేదు

భారతీయోగుల సంఘము

“అన్యాయుద్యోగములకును సమర్థులగు భారతీయులున్నారు”

భారతీయోగుల సంఘము వారును సాక్ష్యమిచ్చుటకు కర్ సి. వి. మహారాష్ట్రామి కాశ్మీరగారు (ప్యాడిసనుగారు) దివాన్ బహదూరు ఆర్. రామచంద్రరావుగారు రావు బహదూరు ఎస్. గోపాలస్వామి అయ్యంగారు. (రెవిన్యూ) ఖాతా బహదూరు భువిల్లాసాహాయగారు (పోలీసు) ప్రాసెక్యూటరుగా

కు (విద్యుత్. ఎస్. ఆఫీస్) స్వామి మొదలగువారు (ఎంజి నీయరింగు) డాక్టరు నెనుంగాడిగారు (వైద్యము) ఆర్. వి. కృష్ణశర్మగారు (లా) వోజరైరి.

వాగ్దానముల నెలవేర్చుకుంటు

ఈ సంఘము మదరాసు రాజధానిలోని శాశ్వతమండల భారత కత్తెకు ఉద్యోగులకు ప్రాతినిధ్యము వహించుచున్నది. వివిధ కార్యాలలోని యుద్యోగుల కత్తెను ఈవిధముగా జేయుట సాక్ష్యమొనగుటకు ఏర్పాటు చేయవలసిన తరుకు కత్తె కత్తెని తీరపువు చెప్పెను. కాని మధ్యవర్తికావలసి. ఐ. సి. ఎస్. సంఘమునకు దెలిపినట్లుల మీ వాదములు మిక్కిలి ఆక్షేపణీయములై కొన్ని సందర్భముల ఆగ్రహమును పురిగొల్పునవిగ నూడయున్నవి. ఈ సమాధానము కమిషను శిఫార్సుల కే విధమైన సహాయముగావింపవు. అభిప్రాయములను సామ్యవ్యభావమున నుంచిన బాగుగనుండెదని తీరపువు తలంచెను.

ఆర్. రామచంద్ర రావుగారు:—వాగ్దానములు అనేక మారులు భగ్నమైనందున, సంఘము వ్యభిచారిప్రాయములను నివేదింపవలసి వచ్చెను. కాని ఆగ్రహమును పురిగొల్పు ఆ ప్రాయము లేదని యుండియుండల, సంఘము ప్రయోజనము చేతుకోను చున్నది.

భారతీయోగుల సంఘము యూరోపియను ఉద్యోగుల కార్మికసహాయమును నిమగ్నమైననీ తీరపువు తలంచెను.

తీరపువు:—ఉద్యోగము అన్నిటియందును భారతీయులు అందవలెననియు, వానిని జిల్ల ప్రావిన్సియల్ బా చేయవలెననియు మీ సంఘముకోరును. దీర్ఘ కాలము అనుభవముకాల నీక యుద్యోగములను నిర్వహించుటకు భారతీయులు సమర్థుల!

ఈ ప్రశ్నకును, కిరువారి ప్రశ్నలకును ఒకేమారు గోపాలస్వామి అయ్యంగారు ఈ విధముగ ప్రభుత్వరమిచ్చిరి: ఉద్యోగులములను మొట్టమొదట ప్రావిన్సియల్ బా చేయవలెను. దానిమీదకు, భారతీయుల నియమకము దానిమీద అరెయి ఏర్పడును. మదరాసునందు విద్యాలయములు గొప్పరకపు విద్యకొనగనుచున్నవి. ఇకమీదకు, కమిషన్ ప్రకారము, ఏయెద్యోగమునైనను భారతీయులు నిర్వహించుటకు సమర్థులై యున్నార. కాని ప్రస్తుతముండు యూరోపియను లందఱు పోవుటకు మరెముక తరము (80 సంవత్సరములు) గమనమిలెను. యూరోపియనులు భారతదేశమున యుద్యోగులందు ప్రవేశింపవలెనన్న, వారు భారతీయులతోపాటు సమాన జీతమునకు కావలెను.

సామర్థ్యగారు:—యూరోపియనులు మాకక్కరలేదని మీరేల నిష్కపముగా చెప్పెదరా?

బాగుగారు:—మీరు నూచించుటలు, ప్రస్తుతమున కన్న తక్కువ జీతమునకు - అనగా రూ 800 లకు-ఈదేశమునకు వచ్చుటకు (బ్రిటిషు యువకులు కత్తరుని మీరు తలంచుచుంటిరా?

కర్ మహారాష్ట్రామి కాశ్మీ:—యూరోపియనుల తీరే శిక్షనకు రావలెన్న ఇచ్చిటివరుకులకు వారు అంగీకరింపవలెను.

తీరపువు:—అయితే లండను నందు ఉద్యోగుల నియమించుపద్ధతి మనవలెనని మీ తలంపా?

గోపాలస్వామి అయ్యంగారు:—అనగరమని తోడిన భారతీయులనే శిక్షణమునకై ఇంగ్లాండు దేశమునకు పంపవచ్చును.

మాన్యుయెల్లు, కోడ్లు

ఆర్. రామ చంద్రరావు గారు తమ స్వంత మొదలరాం దమునందు భారతీయోగులు అనగరమైనయెడల, మాన్యుయెల్లును, కోడ్లును చూచుకొని సంజేహములను తీర్చుకొనవచ్చునని తలంచుయిండిరి. కాని మాన్యుయెల్లునైనను కోడ్లునైనను, ఆభారపడియుండిచారు క్రూరుగు నిరంకుశోద్యోగులగుదురని తమ స్వంతయుభవ మైనట్లుల తీరపువు తలంచెను.

రామచంద్రరావుగారు:—జిల్లాఉద్యోగుల లగువరకును వారట్లు చేయవచ్చుననియే జాలెంపు.

తీరపువు:—అవిధముగు నిరంకుశాధికారవర్తమును భారతదేశమున ఏర్పడకుండవలెనని నే నూహించుచున్నాను.

భారతీయుల పెక్కుమందిని నియమించ వలెనని నేను తలంచుచుంటిని. కాని రావుగారి నూచన జారలంపును చరింపజేయుచున్నది.

గోపాలస్వామి అయ్యంగారు:—రామచంద్రరావుగారి యభిప్రాయమును సరిగ్రహించి: ట్లు తోచదు. బ్రిటిషుపరిపాలనమున మాన్యుయెల్లును కోడ్లును వివరీతముగ సృష్టించినందున భారతీయోగుల స్వతంత్రతలొచ్చినకే వీలవలెననియే నా మిత్రుని యభిప్రాయము.

వాట్సాలములు

మదరాసు వి. సి. ఎస్. కమిషన్ పక్షమున కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరు హెచ్. హెచ్. ఎం. లెవలరు గారు, మదరాసు కలెక్టరు జె. టి. టెక్లర్ బి. రామారావు గారును, ఆనంపు కలెక్టరు జె. టి. టెక్లర్ గారును రహస్యముగా విచారణ చేయబడింది.

యూరోపియన్ సంఘ పరిషత్తును తవలసియ్యందెను. కాని వారు సమయమునకు హాజరు కానందున, మదరాసు అడ్వోకేటు జనరల్ సి. మాధవన్ శాయరుగారు విచారణ చేయబడింది.

మాధవన్ నాయరుగారు

మాధవన్ శాయరుగారు తమ ప్రాథమిక మనస్సు సమాధానమును అందించినది.

శ్రీ ప్రభువు:—ఇది మీ వ్యంగ్య ప్రాయములా, లేక మీరు అభ్యర్థించినట్లు మదరాసు సంఘమువారి యభిప్రాయము?

శాయరుగారు:—ఈ ప్రశ్నను నా సంగతులు సంతృప్తిగా అంగీకరించెను.

శ్రీ ప్రభువు:—నిన్నటిదినము భారతీయోగము సంఘము తవిన సమాధానమును మీరు చదివినట్లు తోచుచున్నది. మీరు అమర్చునట్టి కొంత సామర్థ్యముగ కొరచుచున్నారు.

శాయరుగారు:—అవును.

శ్రీ:—ఎక్కువజీతము లభ్యమైనచో, బ్యాంకింగ్ కాబులెత్తునట్లు తరగతివారికి యొసగవలెనని మీరు కోరియుంటిరి. బ్యాంకింగ్ లో నివసించే కొన్ని యాంశములు గలిగియు, అనేకు లింక కనిపెట్టుకొనియు ఉన్నారు. ఇప్పటి జీతములు అర్హతకంటె ఎక్కువగా తోచుచున్నది. అట్లుండ చుంపి ఏల కోరవలెను?

శ్రీ:—కారణములు కృషి కరమైనవి యున్నవని ప్రస్తుతము అది అత్యవసరము కాదు. బ్యాంకింగ్ లో తక్కువ తరగతిలోని యువోగము చేయువనికి తగినంత జీతములు కొనబడుతేను.

శాయరుగారు:—మనములను పరీక్షించి నియమించుట చేత సమర్థులగువారు ఎక్కువగా వచ్చుచుండుటలేదు. వ్యాపక వారుగ నున్నపుడు సరిగా ప్రత్యక్షము రానివారే మనము పనులందు ప్రవేశించుచుంటిరి.

శాయరుగారు:—అవును. అందుచేతనే వ్యాపక వారుల నుండి సరాసరినియించువరకు సాగుచుండుటలేనివారేకాదు.

శాయరుగారు:—ప్రస్తుత ప్రాతినిధ్యమును మీరు లింగింజులారా?

శ్రీ:—లేదు.

శ్రీ ప్రభువు:—యూరోపియన్లను జడ్జి నుగ నియమించుటకు సాంఘిక వివాదములు కలిగినపుడు యూరోపియన్లు కావలెనని ప్రజలు కోరరా?

శ్రీ:—కోరరు భారత వ్యాపక వారులకు కులసంఘిక విధేయతను గమనింపరు. భారత వ్యాపక వారినిండి యూరోపియన్ల వ్యాపక వారికి మార్గవేదమునుగూర్చి ఈ రాజధాని అందు చేసిన విషయంలేదు.

నిన్ను చాతులకు వ్యాపకమును గలిగిండుటకై యూరోపియన్లను జడ్జిగా చేయవలెనని నిన్ను చాతుల ప్రతినిధులు కోరినది. శ్రీ ప్రభువును శ్రీ కాదవను చెప్పిరి.

శ్రీ:—వ్యాపకమును సంబంధించి సంకరమును నిన్ను చాతులకు ప్రత్యేకముగా చెప్పినంతవరకు వీరయినలేదు. ఉత్తరములందు మాత్రము వారు ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యము కోరచున్నారు.

శ్రీ:—అంగ్లేయులను ఎంపిక చేయవలెనని ప్రస్తుతము వాగువారు కులసంఘముల పోపులను కని గాతానిగారు బాంబాయియందు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

శ్రీ:—అంగ్లేయుల జీతమునకు ఉత్తరములేనని ఎల్లరును అంగీకరింతురు. అందులకు నిన్ను చాతులతో సాటు మిగిలిన భారతీయులను కృతజ్ఞత కలిగియున్నారు.

శాయరుగారు:—ఈ మార్పులకు అంగ్లేయుల కన్నులు తాత్కాలిక విజ్ఞానము కావలెను. (ఇంది భారత జేతమును జిట్టిపెట్టితే యుండెను.

శ్రీ:—అవును.

శాయరుగారు:—ఉత్తరములను (బొమ్మలై బాచేను) వలెనని మీరు కోరచున్నారు అమర్చు ఉచితమైనట్టి గదా? ఈ రాజధానిలోని ప్రామాణికతను ప్రత్యేకముగా తలచు (ప్రామాణికతను) ఉత్తరములను నియమించుచుండే వన మరల గలదే, అది నిజమా?

శ్రీ:—నిజము కాదు. కాని సర్దులకు ప్రామాణికత అమర్చి వారిని చూపుచుగ వలెయచున్నారు. శ్రీ కాదవ:—

భారతీయుల ఎక్కువజీతమును నిధింప రని యూరోపియన్లు తలచియున్నది. మీరు చెప్పియుంటిరి. అట్లు చెప్పటకు మీరూ భారతము లేది?

శ్రీ:—ఒక ప్రామాణికతను నాలో చెప్పియుంటిరి. భారతమును అనుసరింప గావలెనని.

శ్రీ కాదవ:—నాకు నేను అంగీకరించెను. నాకును భారతమునే అది ఒకదానిగా నుండుటలే అట్లు అంగీకరించి.

వి. సి. ఎస్. జడ్జిలు అంగీకరించినది. ఇంగ్లాండునుండి వచ్చిన భారతీయ ప్రామాణికతను వి. సి. ఎస్. ప్రామాణికతను నున్న విధముగా తలచుకొని మీరు తెలియునా?

శ్రీ:—నాకు తెలియదు. కాని భారతీయులు సమర్థములు అయితిరి. ఇది నిర్ణయించ గలవారు ఉన్నారు.

శ్రీ:—ప్రామాణికతను జడ్జిలకు తమకు వ్యాపకము గలగదా లేదు. ప్రామాణికతను తలచు చుండిరా?

శ్రీ:—లేదు.

శాయరుగారు:—మీరు ప్రామాణికతను గాదా?

శ్రీ:—అవును.

ప్రామాణికతను అట్టి నియమించుటలకు లాభపడుతున్నది సాదురు, కానిగారు అంగీకరి.

శ్రీ:—ప్రామాణికతను ప్రత్యేకించినకొన్ని వస్తువులున్నవి, ఎక్కువలాభము లుండును. రాష్ట్రములన్నిటికి గమనించును. అభివృద్ధి కలిగి నియమించుట సరైన మార్గము.

ప్రాధాన్యము గావించు:—అభివృద్ధి కలిగి రాష్ట్రము ప్రభుత్వమునకు లాభపడుచుండుట తగునా?

శ్రీ:—ప్రస్తుత ప్రాధాన్యమును తగియే యుండును. ఉత్తరములను రాష్ట్రము ప్రభుత్వములకు సంతృప్తికర ముండవలెను. రాష్ట్రము ప్రభుత్వము లుత్తరములను అట్టియందరాదు.

రామనాథు జిల్లాబోర్డు పత్రము

మధుర, 2 వ జనవరి:—ఈ యంతయును రామనాథు (పాత కలెక్టరు ఆఫీసులో) కలిసియు జరుగు రామనాథు జిల్లా బోర్డు పత్రము. జిల్లాబోర్డు (పెన్సిలెంటు) రామనాథు కావగాని అభ్యుత్తర వసించి, ఇప్పుడున్న కొద్దుగట్టునకు మూడు 90 వేల రూపాయల ఖర్చుతో రామనాథునుండి తవలెల్లని వరకు ఒక చిన్న రైతుల అనుగుల వేడెట్టు రైలుబట్టాను గల రైలుబండిని నేను పట్టించి వికారింపబడు ఒక ఉప సంగమము. ఏర్పాటుచేయవలె నను తీర్మానము చేయగలగా ఆమోదింపబడినది.

అధికారికముగా మనమునుండి 62 మైళ్లును రైలువేయబడుటకును సక్రమమున రైల్వే బోర్డువారు కాంక్షను చేసినది కాదు. ఇందుకు ఒక తీర్మానము మోపబడినది.

రామనాథు రామనాథులో 6 అడుగుల వేడెట్టును మించి యేమోటారునునుకూడదనుచునానిలావలబోతున్నప్పుడు పరమి. వీని సరి 1 క్రింది వారికి 500 రూపాయలు బాల్కనీలు విధి పలుకుననియు, అప్పుడు గూడతరగతిని సమయమును మోటారులకు దినమునకు 10 రూపాయల బాల్కనీలు విధింపబడుననియు చెప్పిరి.

జిల్లాబోర్డు వారి బాటలపై బరులైన మోటారులందు సరేయగుటకును బాటలు చెడిపోవుచున్నందున రైలును ఎక్కువ చేయవలెననియు, రిక్త టన్నులనుబట్టి మోటారులకు అదేమోతము గలిగిన ప్రతిమకు బాట 10 రూపాయలను రిక్త టన్నులు, బరువును మించినవారికి బాట 15 రూపాయలను రైలును విధింపవలెననియు తీర్మానించిరి.

వెచ్చించుట

ప్రామాణికము 1926 కన్నము మొట్టు: కాగితములలో నూటికి 6 రూపాయల కొనుగడకు 244118-15-0 ను వెచ్చించుటకు తీర్మానించిరి.

రామనాథునుండి సప్తము రైలుబట్టాను గుర్రములకు 10049 ను కాంక్షను చేయబడినది.

ధర్మము

శ్రీ సీతారామ బాలకృష్ణ సమాజము నేతలతో భారతీయ సమాజము సాహితీ యంతయును నడిగానులో కదిలెట్లందు శ్రీరామ కళ్యాణము, భజనము, హరిభక్తి, జరుపుచున్నారు. ఈ సంగత్యమును సమాజములకు ఒక భక్తిముఖ (గంధాలమును) సమాజమును సేవించు ప్రతిభమును జరుగుచున్నది. భక్తిముఖము గాతలము కలకు సరసమగు భక్తి అమృతముగా, ఇతరవిధములకు మోపాయల భజనములను సమాజములకు సామర్థ్యములకు మో యువ్యములకు భక్తి నిర్మాణమునకు తోడ్పడిన కొండవల్లినివారు లగు కలకాలము ప్రస్తుతముగా కలకృష్ణ దేవులనుగూర్చును. శ్రీ సీతారామ బాలకృష్ణ సమాజములకు.

నాయకుల ఆంధ్రదేశ పర్యటనము

కాకినాడ కాంగ్రెసున కేలించిన నాయకులు నేలే జమ్మాలూరు బజారు, శంకరలాలు బ్యాంక్ తి, మగల్లూరు గాంధీ, మధురవాసు పురుషోత్తము దాసుగారులు ఆంధ్రదేశమును భావివిషయము పరి నితులను గమనించుటకై ఈక్రిందివిధముగా సంచారము చేయుచున్నారు.

4 జనవరి సాయంత్రం వరకును రాజమహేంద్రవరము 5 ఉదయము వలూరు.

సాయంత్రము బెజవాడ.

6,7 మచిలీపట్టణము.

8,9,10 గుంటూరు, ముఖ్య ప్రాంతములు.

10-వ తేదినాడు ఒంగోలుకు వెడలవచ్చును.

11 నెల్లూరు.

12 మదరాసునగరము.

అయ్యలూరు, తాలూకాల కాంగ్రెసు సంఘముల కార్యదర్శులు, నాయకులను సంప్రదించి, ఖద్దరు వర్షిమను గూర్చిన స్థలములను, అవకాశములను వారికి చూపుచు వారు కోరుకొనుచుండునట్లు తెలుపవలె నని ప్రార్థన.

రెండు ఘోర హత్యలు

కు 5000 పోయినవి

మోగలూరు, జనవరి 4 — రెండుగూరు పురపాలక కార్యాలయము రక్తశాఖిలో నుండిన రెండు ఘోర హత్యలు. సానమెయిందెను. నున్న యంతయును (జీవ తేలి) నీటి రెవిన్యూ కలెక్టరు 1 నిజుడు యెద్దు కాకలా బంత్రోలును రక్తస్థము గులో చచ్చిపడియుంటిరి. వారి పెదలయందు అనేక గాయములుండెను. భూమిలోనున్న భూమి బ్రహ్మకొట్టబడి యుండెను. అంతన్న మూడు పెల్లెలలో ఒకదాని యందు 5000 రూపాయల విచారణ జరుగుచున్నది. (ఆ. (2))

నేమన్ పులిక

1926 జనవరి 4 నుండితేదిన ప్రభుత్వము (కమిషనరులైన యాద్యుక్త యిపుడు ఆపుచేయబడినది. (ఆ. (2))

మధుర వార్తలు

నిన్న (2 వ తేది) కూడిన జిల్లా సమయమునెక్కువ సంఖ్యలో కోవిలక్ల గమనింపెక్కువగా అభ్యుత్తర వసించి. వీరు ఒక ఉపసంఘము నేర్పరచి జిల్లాసమయమునెక్కువ గభ మధురలో యాగెల ఆఖరువారములో జరుగునట్లు ఏర్పాటు అయినవలె నను తీర్మానము సామోదించి.

శ్రీ గు

మధురలో శ్రీ గు బయలుదేరినది. ఇప్పటికి 12 గురు పోయియున్న తెలియుచున్నది. (ఆ. (2))

గుచ్చి శ్రీ శివుల సేవకొన్నామి ద్రామిటికో కలెసి-మైసూరు:— ఈ నాటక సంఘమువారు ఈ నెల 3 తేదిన మదరాసు నుండి సాతెనుకొనిటలూరు గుర్రముకాని నాటకమును ప్రదర్శించిరి. జనములు సంగీతము అభ్యుత్తరములకు కథను సదుత్తము, నేమ భావల సాంకర్యము క్లాసికములనును మధ్యమధ్య నాటకములను చేరుకురికట్లు. గుచ్చి కొలాటము తెలియవలెను. వేయి సంగత్యమును పల్లెటూరి కుటి భాగములను. బోగముతోములను బావమునకు వేతున కొన్నరము మిలిమిరకుండగను మోముగ గన్పించుండగను ప్రయత్నించుచో నాటక సంఘము చేర్చుక గాంచగలగ నను కుట సంభవించుటేను. మొత్తమున నాటకము అంతముగా ప్రదర్శించ బడినది. విధిగాని రక్త పురూరను విసోదరాకర వీరన్నగారు తన క్షేత్రంపు భాగవతపుస్తకపు (భారతాను) వివరములకు చేసిరి. (ఒక (నేమము.)

భూభూతు సంఘమునకు గా జేనామాలు

బాంబాయి, 2 వ జనవరి:—బాంబాయి నగర కలెక్టరు సంఘము అభ్యుత్తరము మియూపునూమ్యుట్ హెచ్. జె. యం. పోటూరి, కార్యదర్శులు ఎ. హెచ్. యం. పో. పో. శంకరమునూర్ రహమాన్, కోకాధ్యక్షుడు హెచ్. యం. అబ్బాగారు స్త్రీయ కారణములకులకు కమితవులకు రాజీనామామిచ్చిరి.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘము

దేశభక్త వేంకటప్పయ్యగారధ్యక్షులుగ నన్ను కొనబడిరి

దెవవాడలో 20 వ తేదీ మధ్యాహ్నము ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ సమావేశము జరుగును

దెవవాడనుండి ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘకార్య ద్వ సేను యిట్లు రింజితార్త సంపుటము:-

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య కుటుంబముగారి అధ్యక్షులుగను, (శ్రీమతి కాశీకృతరావుగారి కార్యదర్శిగను యెన్ను కొనిరి. మరియు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘకార్యలక్ష్యములను దెవవాడకు వచ్చింది. ఇకమిది కుర్తరము లన్నియును దెవన దేశ ప్రాయముదవలయును.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసమావేశము దెవవాడలో 20 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు జరుగును. అప్పుడు కాశీవాడ శక్తిమహాభయం గావించబడిన శిర్యావలములను గూర్చియు ముఖ్యముగ ఆంధ్రరాష్ట్రీయమున నిర్వాహకార్యమును నిలబెట్టవలయుగ యెప్పుడును గూర్చియు సాధనము లాలోచింపబడును. మరియు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సంఘములన్నియును యీలోపల సమావేశమై సాధనోపాయములను సూచించుచు రాష్ట్రీయ కార్యలక్ష్యమునకు 12వ తేదీలోపుగా వచ్చునట్లు పంపవలయును.

ఆంధ్ర దేశమున నాయకులపర్యటనము

శ్రీ బిమ్మలూరి బాబుగారును మరికొందరును భద్రాచల ప్రచారమును ఉత్పత్తిని సహాయము చేయుటకును, ఆంధ్రదేశము నందు శక్తిమహాభయం సేసి కొన్నిస్థలములను సందర్శించెదరు. కార్యక్రమము యిదివరలో ప్రచురింపబడినది.

మాలావా అజయిసాధనాగారుగూడ ఆంధ్రదేశములో కొన్ని ప్రదేశములకు వెళ్లి హిందూమతాన్ని దీక్షింపి యిట్లు పంప పాటుబడినది. వారు దెవవాడకు 6వ తేదీ వచ్చిదని తెలియచెప్పింది. తరువాత కార్యక్రమము ముందు ప్రచురింపబడును.

సేతు బిమ్మలూరిగారి యొక్కయు, మాలావా సాహెబుగారి యొక్కయు ఆంధ్రదేశవర్యటనము లాభకరముగ నుండునట్లు ఆంధ్ర గెను సంఘము లోద్వేగుగాకాని కొరయన్నాను.

గాంధీమహాత్ముని విడుదల

అలహాబాద్, జనవరి 18:- గాంధీమహాత్ముని వెంటనే విడుదలచేయవలసిగదిగ నలచుచున్నది శిర్యావలము భారత కాననసభలో సుపాదించునట్లుల పండిత మహామోహన మహాశ్వగారు సోటిసునిచ్చిరి. (అ. (వె.)

అకాలీల నిర్బంధము

అలహాబాద్, జనవరి 18:- అకాలీలు అప్పురసరమును ది ఉత్తరపురాగా ప్రభుత్వమును లక్ష్యముచేయుచుండ ప్రతిరోధకార్యాలకు గడంబూనుకొనినట్లు తెలియచెప్పింది. వారు చాలమంది నిన్నటిరోజున అలహాబాద్లో భాయిఫేరు చేశారు అయితే ప్రభుత్వము ఒకసాధువుయొక్క సేవనుచేసిన భూమినిపట్టుకొనుటకు ప్రయత్నములుచేసినట్లు తెలిసింది. పోలీసువారు 82 మందిని అరెస్టుచేసిరి. భాయిఫేరుచేసిన చాలమంది అకాలీలు ముగియున్నట్లున్నది. అలహాబాద్లో యిహానరుకు పోలీసుసూపరిటెండెంటును అరెస్టుచేయున్నారు (అ. (వె.)

సర్వత్రము

పాట్నా, 18 వ జనవరి:- భారత కాననసభ శ్రీమతి కృష్ణమతి కార్యకర్తల సంఘము ప్రసాద సింగుగారు వచ్చే భారత కాననసభలో, మరియు మైన అవసరములు వచ్చివచ్చును తప్ప వదిలెపకువులను (శ్రీమతి యిందెయ్యోగ్) పంపించు దను శిర్యావలము ఉపాదించెదమని తెలియజేసిట్లు "సర్వత్రము" క్రితక చెప్పుచున్నది. (అ. (వె.)

భారత న్యాయవాది శ్రేణి నిర్మాణసంఘము

సర్ వేంకటాచలమూర్తి సప్రసాగారి సాక్ష్యము

అలహాబాద్, జనవరి 18:- నేను భారత న్యాయవాది శ్రేణి నిర్మాణసంఘమువారి (ఇండియన్ బార్ కమిటీ) సర్ వేంకటాచలమూర్తి సప్రసాగారు కులంపబడిరి. ఇంగ్లీషు భాషలో వ్రాసిన మోక్షార్థము భవతుమియు నుండరాదనియు అంగము అద్యో కేలుగాకలెననియు అయిన యిట్లు పాటుము ముందు తెలుగు లక్ష్యగానే వ్రాసివేయించును. సర్ వేంకటాచలమూర్తి సప్రసాగారి కలకాలముగాను వ్రాసిన అసలే యిచ్చుచున్నది. అది న్యాయము పేర వెదకవలసినది అయిన జరిగి చెను. అప్పుడని కొద్దికొద్దిలో నవ్రాగి యిట్టిచేయవలెననియు అయినకొరకు న్యాయవాదులకు అన్యోన్యముగా ముందుకు వెళ్లి భారత న్యాయవాది శ్రేణి యొక్క ఉద్దేశము గాని ఆసంఘము వనిశేయుటయు కార్యనిర్వాహకాధికారులమున కాష్ట్రీయ సంఘముల కుండవలయునని ఆశయము వేయెను. రాష్ట్రీయ న్యాయవాది సంఘము నందు రిగురు అధికారులు ను రిగురు అధికారులు ను, సభ్యులు 8 నుండి ప్రధాన న్యాయమూర్తి అధ్యక్షులుగ నుండవలయును. అధికారులలో ముగ్గురు మోక్షార్థము వ్రాసివేయవలెను. అయోధ్యకు ప్రత్యేకసంఘము నుండవలయునని ఆశయము వేయెను. అంగ్లేయులు న్యాయవాదులకు ప్రకటించుటకు వేరభాసుపరీక్షలో కృతార్థులుగా నవసరములేదని సర్ వేంకటాచలమూర్తి సప్రసాగారి అభిప్రాయము చేంబర్లలో వరువుచున్నది చెప్పవలెను ఇంగ్లాండులో నిర్దిష్టము సంపాదించుటకు యెవరో కొంతరకు తప్ప, ఇదియే సులభమార్గమని సర్ వేంకటాచలమూర్తి చెప్పిరి. ముగి ముగిసినదానినాదుల చేంబర్లలోనుండి వరువుచున్నది కాదు అంగ్లేయులను. కాని యిహానియము చాలవరకు దిద్దినియోగ పుటవలయున్నది. ఇండియాలోగూడ చేంబర్లలో వరువుచేయవలెనని ఆశయము వేయెను. గరి 12 సంవత్సరములలోను ఆయనవద్ద 12 మందియుండిరి. ఒక మోక్షార్థము ప్రాక్టీసుచేయుచున్నవారు మరియొక మోక్షార్థముచేయి వాదించుటకు పిలువబడెనని సర్ వేంకటాచలమూర్తి సప్రసాగారు నమర్చించిరి. ఈవిషయమై యీ కమిటీవారు నిబంధనల చేయవలెనని ఆశయము కొరెను.

దాడుగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కలాలీనామము చాలవారి యందు క్లయింపే లాను దప్పింపు చేయదని సర్ వేంకటాచలమూర్తి సప్రసాగారు చెప్పిరి. న్యాయవాదిసంఘములపై ఒడ్డిలకుండు కలంబడి అంగ్లేయులకుగ నుండునని ఆశయము తెలుచుచున్నది.

సర్ వేంకటాచలమూర్తి సప్రసాగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు న్యాయవాది సంఘములందు వాతిమరభేదము అందునని తెలుచుట లేదని సర్ వేంకటాచలమూర్తి సప్రసాగారు చెప్పిరి.

అల్. అం. తె. రీ. గారి (ఇంగ్లీషు) ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సర్వే వృత్తియ్యవల విషయములో వారి భావములు వారి పర్వర వారి అంత మంచిరిగను కెడ్డెగనునూడ నున్నవని సర్ ప్రసాగారు చెప్పిరి. ఇంగ్లాండుకు పోయినప్పటికూ ఇంగ్లీషు న్యాయవాది అచారములు లోకలిక్ష్మమను భావము ఆశయ శ్రీరమముగ ప్రతిపాదించెను. కొన్ని అచారములు ప్రాత్యులు ఏమి రచిపోయిరి కాని అవి యిప్పుడెక్కడ పోయినవో ఆశయము గానియుచులేదు.

మధ్యాహ్న సమావేశము

మధ్యాహ్నము కమిటీవారుగూడ పండిత బలచేరగా ముగారు (సీరియస్ వేంకటాచలమూర్తి) సాక్ష్యమునిచ్చుచు ఆశయము కేంద్ర సభ్యులందుల అచ్చయిట్లు, రాష్ట్రీయ సంఘములందు ఒడ్డిలకుండవలె నీయు చెప్పిరి. ఇప్పుడు విశ్వవిద్యాలయములందు న్యాయవాది కట్టకరితుకు వరువు చాల యెక్కువయెనని ఆశయము వేయెను. ఏభేదములు లేకుండ ఒకే న్యాయవాది శ్రేణి యుండవలెనని ఆశయము వేయెను.

ఇంగ్లాండులో ప్రాక్టీసుచేయుచు యిప్పుడు ఇండియాకు వచ్చుచున్న భూకాజ్ దీక్షాదూరు-రాంధ్రుర, గారిని విచారింపగా, ఇప్పుడు చేంబర్లలో వరువు కట్టె యిండు చాల అవసరము గలవనియు, వానివలన సేమియు లాభములేదనియు చెప్పిరి. బొంబాయిలో కప్పుయితర వోట్ల అన్నికొట్టలలోను కలాలీనామము ప్రచురింపవలెనని ఆశయము అభిప్రాయము. బొంబాయిలో ఇంగ్లీషు భాషను అధికతేజవలెనయెదల కొన్ని పరిస్థితులకున జయములయుగా వచ్చును. ఇతర మోక్షార్థములో భారతీయతే యెక్కుగ ప్రాక్టీసు-ఇంగ్లీషుండుటలకు వారి కేటకు పిలువబడెనని ఆశయము తెలుపు. ఇంగ్లీషు న్యాయవాది శ్రేణి యొక్క ప్రాత్యువులకు యిప్పుడు పోయినది.

(అ. (వె.)

హిందూ వర్ణాంతర వివాహము

కలకత్తా, 18 జనవరి:- కలకత్తా మోక్షార్థము నేను (శ్రీమతి, పాండిట్ న్యాయమూర్తి హిందూ వివాహవివాహ న్యాయమూర్తిగా నున ప్రక్షుల ఒక కేసులో తీర్పు చెప్పిరి. నుకరింపబడి ఒక వివాహమైన కేసును ప్రేరేపించెదమని నిందా లోకము చేయబడిరి తెలుగు కలిసిరి. విధింపబడిన ఆహారానాథ మిత్తరు అయినాని అప్పిలుకేను యిది. పుట్టుకలన నుకరి దోషము అమెర్తర్ కాదును, వివాహము ప్రేరేపించెదమనియు అమెర్తర్ కాబడిరి బిద్దరుచేయబడినది. కాదునుటకున దోషమును అయిన వివాహము నేయో అనేది యిప్పుడు ప్రక్షు. ముగ్ధకాలిలోతి కలుకలయొక్క వివాహములు న్యాయము కాదా యిను ప్రక్షు హిందూలలో విచారి పబడలేదని న్యాయమూర్తియు చెప్పిరి. తెంగాలు కాదులు లందరును కలకత్తా మోక్షార్థము వారివలన ముగ్ధులగానే పరిగణించబడుదురు. దోషము సంఘము లో చాల పీ స స్థితి యిండున్నది. ముగ్ధులు నిజమే కాని అదనికాదుల హిందూవర్ణంలో చేక్కానుటకు పిలువబడుచున్నది న్యాయమూర్తియు అంగ్లేయలేదా వర్ణాంతరవివాహములకు గల అధ్యంతములు యాలాటి సంబంధమునకు యిప్పుడు మాద అధ్యంతర మెట్లున్నదాన చెప్పబడిన సంబంధము కాలేదు. ఇట్టివివాహము వారివారి కేలకు యెంత కష్టముగా తొలినన, గరియైన సంస్కారములలో చేసినయెట్లు అవివాహము లా ప్రకారము సరియైనదేయో న్యాయమూర్తియు తీర్పు చెప్పిరి. అప్పిలు కొట్టి వేయబడినది. (అ. (వె.)

బేంగాలు ఉపయోగములు

మిష్నూర్ , జనవరి:- బేంగాలు కాననసభ ఉపయోగము నికలం సి. ఆర్. కానుగాడు, ప్రాములు కాంటెయింబుడి విజయకు నుబడినకల్ అధ్యంతగానుండి దీప్యాటి మేజిస్ట్రేటుగా నిర్వహించున రాయి సి. కె. దాడుగపాగాను దక్షిణమిష్నూర్ మహమ్మదీయతన నియోజకవర్గము తక్కువ అధ్యంతగా నియమింపబడిరి. దైమందుమోక్షునియోజక వర్గమువారిచే కాన్సిలుకు యెన్నుకొనబడిన చి. అం. సామ్యో గారు రాశీవాహా నియ్యకులన యాయుకయొక్క జనకుచున్నది. (అ. (వె.)

మహారామర గల్లంతు

అదివారమువారు జరిగిన మహారామర గల్లంతు సందర్భమున 4 గురు మహమ్మదీయులు పోలీసువారిచే అరెస్టు చేయబడిరి. ఆ గల్లంతుజరిగినచోట పోలీసువారు కాపలాకాయుచున్నారు. అయితే కాంతముగానే యున్నది.

కలకత్తా కార్మికరేషా చెర్రెక్

ఎస్. అం. మల్లికగారు స్థానిక స్వహాపాలనముకు మంత్రిగా నియమింపబడినందున కలకత్తా కార్మికరేషా చెర్రెక్ గా చాల సంవత్సరముల నుండి కమిషనరుగా నున్న డాక్టరు హరిజ్ బానదత్తు గారు నియమింపబడిరి (అ. (వె.)

విషాద వార్త

అలహాబాద్లోను సిద్ధాంతము లాచరణలోనెట్లుటకుండు తెలుగుజాతినకు భద్రత నిర్వాహమునందు నివాహరాష్ట్రీయ మిగుల తోడ్పడుచున్నది. కాని రాజమార్గములలో భద్రమముగా నిలువలందు వరుసీధులలో సిగరెట్టుతాకును సిగరెట్టుపెట్టెలోకమునకుఁ జూపుచున్నట్లున్న గాంధీమహాత్ముని విగ్రహముతోనున్న ప్రకటనములు వలెతావుల గానవచ్చుట సంతాపకరము. మహాత్ముని సేతులనయోగించిన సేమి యిది ప్రకటనకర్తలూహించియుండురు. కలియగమున భగవదతారముగ గిరిపబడు గాంధీమహాత్మునియొడ ఈవర్తకబుండము చూపు నిరాదరణమునకు రాష్ట్రీయముల సమ్మతిఁజూపి వానిని తొలగించుట కర్తవ్యము. ఒక ప్రకటన.

రత్నపురుషలేఖ్యం

శుక్లవస్త్రములకు తప్పక తగ్గియును. బలహీనరహిత్యులును కలిగించును. శుక్లమేనామవుల వచ్చినవర్తక మూర్త లోగము అకూడా యాకుండునట్లు తగ్గెను. నుభవ్యాధులవలన చెడినవర్తకమును వాగుకరచును. శేరు వి. కె. అం.

శక లేఖ్యం

విశాఖకేగలెన తగ్గింపు అగృతమందు. వర్తకములేదు. తగ్గింపు 1-8-0 అం.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం-గో. వారి శిల్ప

1924 ఏప్రిల్ 4 నెల 4 నెలకు తుది

శుక్రవారము

పల్లికు సర్వీసు కమిషను

పల్లికు సర్వీసు కమిషను నిన్నటిదినము చెన్నై నగరమున గూడి విచారణ మొదలైనది. యూర పియను ప్రభుత్వోద్యోగుల సభుమువారు తమ మామూలుధోరణిలో విపరీతపు కోర్కెల గొరిరి. పర్వీసులపై ప్రజలలో విశ్వాసము గలుగజేయుటకు, రాజకీయసంఘములు పురిగొల్పచున్నవిని, వీరు మొరలిసిరి. ఇదుకు తివాదలేగాక, జస్టిసు మితవాద పక్షములగుడ తొద్దుడుచున్నటుల వీరితలంపు. యూరపియను యద్యోగులదృష్టిలో, అన్ని పక్షములవారును దోషులే ప్రభుత్వము నందు సివిలుసర్వీసువారలపంఖ్యాకులగుటచే, వీరందఱకు గుండచున్నారు. యూరపియనులకుబకలు హైందవును నయమి చినయెడల, జేశములో సత్యము ప్రబలిందిక్కు, వీరికి దక్షిణము కలగుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షము విజయముగాంచుటచే, పర్వీసుల స్థితి మరంత యధ్వామగునని వీరి యుద్దేశము. ట్రాన్స్ఫర్లు శాఖలలో రక్షణ ఎక్కుడుగ గావలయునట. ఇక ఆపభర్తులను వివరించుటలో, వీరు ఎక్కడెక్కడి ఖర్చులలో ఏకిరువుబెట్టిరి. వీరికి క్లబ్బులలో నగు ఖర్చులు, మందులకు మూకులకు నగు ఖర్చులు, పిల్లలకు చదువులు, వారికి యూనివర్సిటీ శిక్షణము, కుటుంబము నకగు ప్రయాణపువ్యయము, దూరము నుండివచ్చి హిందూజేశములో నివసించుటకు వసిన ప్రాతాహము, మొదలగు సౌకర్యములన్నిటిని గలిపి వ్యయము మదింపు జేయబడినది.

కీరియద్దేశము ప్రకారము, యూరపియను యద్యోగుల కుటుంబము లత్యంతభోగములలో దులదూగుటకు వ్యయముల నన్నిటిని హిందూజేశమే భరింపవలయును. పల్లికు సర్వీసు కమిషను విచారణముగిసి నిర్ణయము జరుగువర కయినను వీరు కుటుంబములకు ఈల పుగ నే యుకశాంతి గలుగవలెనట. ఇకముడిచ్చెడి సౌకర్యములను 1923 సంవత్సరము 1 వ జనవరినుండియు నీయవలెనట. సివిలు సర్వీసువారికోక, అన్ని పర్వీసులకునుగూడ వేతనములు, అల్లకనులు, పెన్నులు మొదలగువివృద్ధిగావలెను. ఈయద్యోగులు, తమకును, భార్యలకును, పిల్లలకును, దాదులకునుగూడ ఉచిత ప్రయాణ సౌకర్యముల నొసగవలయునని కోరుచున్నారు. ఇట్టి కోర్కెను ప్రపంచములో నే ప్రభుత్వమయినను అంగీకరించునాయని, భూపేద్రనాథ బాసుక రంగువలనవచ్చెను. పడిననుగరికి పార్లమెంటరీ గ్యారంటీగావలయునట. ఇండియా ప్రభుత్వపు వాగ్దానములలో వీరు సంప్రప్తిజెందుటలేదు. కోకోర్కె పల్లికు సర్వీసు కమిషను అధ్యక్షులగు లీ ప్రభువుగారికిగూడ విపరీతముగ దోచెను. పార్లమెంటరీ గ్యారంటీసయితము సరిగాదని దోచినయెడల, పర్వీసు యద్యోగులు డబ్బుధరావతు గోరె దిరాయె, వీరు ఎగతాళిగ ప్రశ్నించిరి. అందుకును యూరపియను యద్యోగులు వెనడియరు. తమ పెన్నులను జీవముతో కలుపవలెననియు, తేనియెడల యిప్పుడే పాక్షికుజేయవలయుననియు, ఇతిరరాష్ట్రములో నివ కోరియందుటచే, వింత గలుగనేరదు.

ఇంగ్లండులో తేబరు ప్రభుత్వ మొకవేళ యధికారము వహించునెడల, పార్లమెంటరీ గ్యారంటీ యొక సయితము వీరికి నమ్మకముండదు. ఇండియాను ఆఫీసరులు నిన్నటిదినము సమర్పించిన విజ్ఞాపనము, యూరపియనుల వాదమును తుత్తువియలు జేయుచున్నది. వారి ప్రగల్భములను పోదోలుచున్నది. చెన్నరాష్ట్రము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు తగియున్నదని, వీరు స్పష్టముగ నిరూపించిరి. ఏ పర్వీసులలోన యూరపియనులతో బనిజేదనియు, భారతీయు లీకనలను నిర్వహింపలేదనట ఆసత్య మనియు, యూరపియనులకు నమ్రదపులల్ల వెన్నల నీయగూడదనియు, వారివేతనములను వృద్ధిజేయ బనిలేదనియు, జీవితకలిమాగముగూర్చి యూరపియనులు మిగుల సతికయోక్తుల జరుకుచున్నారనియు, దామాదా పెన్నులమీద యూరపియనులు టైరగుట కవకాశమిచ్చునెడల, భారతీయులకుగూడ నట్టివకాశ మియవలసి వచ్చుననియు, అందువలన విపరీతస్థితి యేర్పడుననియు, కన్నుల చెల్లించువారు కాకతెండదరినియు, వీరు భార్యముతో నూదించిరి. ఇట్టి విజ్ఞాపనము, లీ ప్రభువుగారి మానసమును కలవరపెట్టుటలో వింతలేదు. తుదకు పోలీసు యద్యోగులగుడ యూరపియనులతో బనిజేదని జెప్పుట, లీ ప్రభువుగారి కాశ్చర్యకరముగ దోచెను. పోలీసువారిపక్షమున సాక్ష్యమిచ్చిన కలిమిల్లా సాహెబుగారు, పోలీసు యద్యోగి యగుటయగాక, మంత్రాగవేత్తగూడ గనుపిచుచున్నాడని, లీ ప్రభువుగారు నిరసనముతో బలికిరి.

హైందవోద్యోగులు ఇంత నిర్భయముగ దెలిపెదరని, కమిషను అధ్యక్షుడు దలచియుండదు. ఉద్యోగములలో హెచ్చుతగ్గుల నేర్పరుచుట విరుద్ధమని, హైందవోద్యోగుల యభిప్రాయము. నిర్ణీతసంఖ్యకు తక్కువగాని యూరపియను ఉద్యోగులుండవలెనట. అసంగతమనియు, ఇట్టివర్గాలు మిగుల వ్యయకరమనియు, వీరు తేటపరచిరి. మరియొక ముఖ్యవిషయమును వీరు సూదించిరి. పర్వీసు అనిన సేవజేయుటయే. సేవజేయుటయే ఉద్యోగుల భర్తముగాని, ప్రభుత్వవిధానమును నిర్ణయించుటకు వీరికి హక్కు లేదని, హైందవోద్యోగుల విజ్ఞాపనము సూదించినది. పోలీసు శాఖలోని యూరపియనులు ప్రజల ఆచారములను, నడవడమును, భాషాసాంప్రదాయములను గ్రహించనేరక, అపజయము గాంచుచున్నారనియు, యూరపియనులను చేర్చుకడదని వెంటనే ఆపివేయవలయు ననియు, హైందవ పోలీసు ఉద్యోగుల విజ్ఞాపనము దెలుపుచున్నది. మిగిలిన శాఖల వారందరను, దాదాపుగ నిలువనే దెలిసిరి. యూరపియనులకు యూరపియను వైద్యులే గావలయునను మూఢవిశ్వాసమును వైద్యోద్యోగుల సంఘమువారు వారదోలిరి. ఇట్టి వాక్యములు, లీ ప్రభువుగారికి దురుసుగ కనుపించెను. ఆర్. రామచంద్రరావుగారిని, వీరందుచే మండ్లించిరి.

నేటికిన మారంభమయిన విచారణ గూడ ఈమార్గమునే ద్రోశినది. సివిలు సర్వీసు సంఘమువారును, యూరపియను ప్రభుత్వోద్యోగులు దెలిసినసంగతులనే మరల వివరించిరి. యూరపియ సివిలు సర్వీసు యద్యోగులవేతనము చాలవరకు హెచ్చుజేయవలెనని వీరియుద్దేశము. ఇప్పుడు హెచ్చుజేయకున్న స్వచరిపాలనము లభించిపిమ్మట అసలే వీలకడదని వీరు భయపడుచున్నారు. సివిలు సర్వీసు యద్యోగులకు అధికారకృతివలు తగినన, వేతనాదులు వృద్ధియయిన వీరికిచాలును. వీరుగాక, మద్రాసు యూరపియను సంఘమువారు వేరు విజ్ఞాపనము నర్పించిరి. మద్రాసు న్యాయవాదులసంఘమువారు, హైందవోద్యోగుల విజ్ఞాపనమును బల

గరుచుచున్నారు. న్యాయశాఖోద్యోగములకు, న్యాయవాదులను పరామర్శిగ నియమింపవలెనని వీరి యుద్దేశము. న్యాయశాఖలో, యూరపియనులను నియమింప వచనము లేదని, వీరు సూదించిరి. ఈ రీతిని యూరపియను ఉద్యోగులకును, హైందవోద్యోగులకును వివాదములబెంచుటకు, కల్లికు సర్వీసు కమిషను పనికివచ్చుచున్నది. మొత్తముమీద యూరపియనులు కరిపాలన కాభారభారముగ నుండవలయు నను సిద్ధాంతమును, ప్రభుత్వోద్యోగులే నిశించుటచే, లాయడుజార్జిగారి ఉక్కుచట్టపు సిద్ధాంతము సస్పరమగుచున్నది. కాని, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారే తీరువనయినను, యూరపియనుల వేతనాదులను హెచ్చుజేయ నిశ్చయించిరి. సామాన్య లందరును చెల్లించెడి ఇకకంటాకును నయిరము, తాము చెల్లింపకుండ ఏర్పాటుజేయవలసినదని, పాడిననుగారు కోరియందుటచే, బతువులన్నియు భారతీయులకును, సౌకర్యములన్నియు యూరపియనులకును వంచిపెట్టవలసి యుండును. పల్లికు సర్వీసు కమిషను విచారణ కేవలము నామ మాత్రము. విచారణలో సాక్ష్య మేలేరుననున్నను, ప్రభుత్వము తలపెట్టినకార్యము నజివేళక మానదు. స్వచరిపాలనము లేనందువలన, జేశమున కట్టికట్టములు గలుగుచున్నవో, ప్రజలధనము ప్రవాహరూపమున నెటులబైకి ప్రవహించుచున్నదో, హైందవోద్యోగులు సయితము గ్రహించులరు. ఉద్యోగులకొరకు హిందూజేశములో వెచ్చించెడి ధనమును ఇతిరజేశములలో వెచ్చించుటలేదు. హిందూజేశము నావరించిన సంకటములు లెక్కకు మిక్కిలియయినవి. వీనినుండి జేశము విముక్తిగాంచవలెననిన, స్వరాజ్యసిద్ధియే మూలమార్గము. స్వరాజ్యసంపాదనమునకు, రాజకీయపక్షముల వారేగాక, హైందవోద్యోగులు సయితము నడుముగట్టవలెను. జేశమున పీచుచున్న స్వాతంత్ర్యమారుతము, హైందవోద్యోగులను సయితము మేలుకొల్పినది. చెన్నరాష్ట్రమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గావలయునని వారుగోరుటయే ఇందుకు నిదర్శనము. ఇప్పుడుజరుగుచున్న పల్లికు సర్వీసు కమిషను కేవలము వేతనవృద్ధికిమాత్ర మేర్పడినటుల దోచదు. స్వరాజ్యము లభించినను, యూరపియను సర్వీసులు శాశ్వతముగ నిలిచియుండుమార్గ మన్వేషించబడుచున్నది. ఇట్టియుగప్రదమును తొలగించుట ఎల్లర విధియని తెలుప వచనములేదు.

తేబరు ప్రభుత్వము

తేబరుపక్షమువారి ధికారమునకు వచ్చిన, ఇంగ్లండుకు మితి తేనినవృత్తు గలుగునని, కన్న ర్వేటిపు కక్షమువారు భయపడుచున్నటుల నిన్నటిదినము తెలిసియుంటిమి. లిబరలుపక్షము నెటులనయినను మెడలువిరిచి, వారిచే కరిపాలనము జరిపించుటకు, కన్న ర్వేటిపులు ద్యుక్తులగుచున్నారు. లిబరలుపక్షము వారిదుకంగీకరింతురో లేదో యింకను బయల్పడలేదు. అస్మిత్తుగారి పెనుకటి ప్రసంగములబట్టి, వాంఛులకంగీకరింపగూడదు. కాని, రాజకీయవిషయములలో నీతిసూత్రములకు తావెక్కడ గలదు? ఎటువీలయిన నటుల జరుపుటకు, అన్ని పక్షములును బూనుచుండురు. లిబరలుపక్షముతో గలియుటకు, కన్న ర్వేటిపు లంగీకరింపగూడదని, మార్క్సింగుపోస్తు, లండనులైమున్, డెయిలీ ఎక్సుప్రెసుపత్రికలు వ్రాయుచున్నను, డెయిలీ మెయిల్ పత్రిక మాత్రము లట్టి కలియకను దృఢముగ గోరుచున్నది. డెయిలీ మెయిలుపత్రికకు దోచిన ముఖ్యకారణము, హిందూజేశపు యుగప్రదమును తొలగించుటకే. తేబరు పక్షము కరిపాలన జరుపుచో, స్వదేశసంస్థాన

సంరక్షణ శాసనమును తొలగించునోమోనని, ఈ ప్రతికూల భావముగలదు. హిందూదేశమునందు అసలే గండ్ల గోళము గల నుడువపుడు, లేబరుక్రభుత్వ మేర్పడుటవలన, ఒక్కమారు కొంకు లంటుకొనునని యీ ప్రతికూల భావములు చున్నది. స్వరాజ్యమును విజయమునుగూర్చి వ్రాయుచు, ఇంగ్లండులో నేపథ్య మధికారమునహించినను, సంస్కరణవిధానమును మార్చి బ్రతుక్కింప గూడదని, లండను ప్రైవ్యువత్రిక హితమొనగుచున్నది. మితవాదులు లెగిషప్రచారమునలిపి, అతివాదులను నిరోధించవలయునని, ప్రైవ్యువత్రికయుద్దేశము. ప్రైవ్యువత్రిక కింకను అజ్ఞానము వదలలేదు. ఈ ప్రతికూల ప్రస్తుత పరిస్థితులను గుర్తించలేదు. మితవాదులు సయితము, వెనుకటిమాదిరిగ నుండలేదనియు, వారుగూడ సత్వరస్వరాజ్యమునే గోరుచున్నారనియు, ప్రస్తుత సంస్కరణములతో తృప్తిపడెడి వారు మేదియు లేదనియు, ప్రైవ్యువత్రిక గ్రహించినచో, ఇట్టి వాతలను వ్రాయకుండెడిది. లేబరు వాయకులగు రామ్సే మార్క్ నాల్డుగారు మాత్రము, మంత్రవర్తము నేర్పరుచుట కేర్పాటు చేయుచున్నట్లు చెలియుచున్నది. లేబరుక్రభుత్వ మధికారమునకువచ్చినను, హిందూదేశమునకు వెంటనే మహాభ్యుత్థము చేకూరునని దలంప టిలులేదు. లేబరుపక్షమయినను, సంస్కరణవిధానమును వెంటనే రద్దు చేయనని దోషదా. అంతియగాక లిబరలుపక్ష సహాయముతో లేబరు పక్షము కరిపాలించునెడల, హిందూదేశమునకు స్వవరిపాలనము బ్రసాదించుటకు, లిబరలుపక్షముంగీరింపదు. ఏకమధికారము వహించినను, భారతీయుల ప్రాబల్యము ననసరించిన స్వరాజ్యము నేర్పించును. అందుచే కేవలము ఆ గ్లదేశమున గలుగుచుండెడి మార్కులపై శాశ్వతమైనట్లుగా, ప్రజలు స్వతంత్రులై నా భారతదేశ గమ్యస్థానము చేరుట సుకరము. లేబరుపక్ష మధికారమున కెన్నడో వచ్చునని భయపడి, హిందూదేశమునకు స్వవరిపాలన మీయగూడదని కకునవత్తులు బలక నారంభించినవి. కాని, ఏ రైత ప్రతిఘటించినను, స్వాతంత్ర్య భావభరితులగు భారతీయుల దృఢసంకల్పము సఫలముగాక మానదు. నేడుగాకున్న రేపయినను, స్వరాజ్యభాను మదియింకక మానదు.

కెనియానిబంధనలు మార్పు

కెనియానిబంధనలు మార్పుజేందవని, కెనియా గవర్నరుగారు శాసనసభలో నుడివీరి. చిత్తుచట్టము ప్రాంతవరాజ్యప్రతినిధికి వంపిరట. వారు తమ యభిప్రాయమును ఇండియామంత్రికి చెలువవలయును. కాని రాజప్రతినిధిగారి యభిప్రాయములను కెనియా గవర్నరుగారుగాని కాలనీలమంత్రిగారి లెక్కపెట్టబోరు. ఆధైర్యము జూచుకొనియే, నిబంధనలు మార్చవని గవర్నరుగారు క్రాయడనుగారు ధైర్యముతో బలికిరి. ఇండియాక్రభుత్వ మేల్పడును, బ్రిటీషుప్రభుత్వమునకు సత్కారము నేటు శాఖగ ప్రవర్తించుచున్నది. ఆఫ్రికాలోనున్న భారతీయుల విషయమై సానుభూతి చెలిపినను, కెనియాక్రభుత్వమునుగాని దక్షిణాఫ్రికాక్రభుత్వమునుగాని ప్రతిఘటించుటకు ఇండియాక్రభుత్వము బూతుకొనదు. వట్టి సానుభూతివలన నేమి ప్రయోజనముండును? ఓరియెంట్మెంట్ను బోధించినమాత్రమున భారతీయులనితి చక్కబడునా? ప్రజలకు బాధ్యతవహించెడి ప్రభుత్వమున్నగాని, భారతీయుల కట్ల నిబాధిచూసము జూపబోదు. అప్పుడుగాని కెనియాక్రభుత్వము, ఇండియాక్రభుత్వమును గౌరవించి భారతీయులకు న్యాయము నలుపదు. కెనియాలో ప్రాంతవరాజ్యమునకు ధైర్యం జరుగనున్నది. అందు చాలముభృత్యులములు గావించ

బడుననుట నిశ్చయము గాంధీమహాత్మునిచేబోధించబడిన సహాయనిరాకరణమునే, కెనియాభారతీయులవలంబింతు రనుటకు నిందియము లేదు. వీరికి తోడ్పడుటకు, సరోజినీదేవి, జార్జి జోసెఫ్ గార్లు కెనియాకు వెడలుచున్నారు. కెనియాలోని తెల్లవారి బూకమంతయు ఇదివఱకే బయల్పడినది. ఆఫ్రికావాసుల లాభముకొరకై తెల్లవారు పాలుబడుచున్నారను నెవరూ, అసత్యముని తెలుపడినది. భారతీయులనిబంధ మేవిధమునజూచినను, సమర్థసియముగాజాలదు. స్ట్రెట్సుసేనాని తోడ్పాటువలన, తెల్లవారిపై నెక్కువవిశ్వాసము గలుగబోదు. పశుబలమే, తెల్లవారికి వాళ్ళుసాధన మగుచున్నది. కాని కెనియాభారతీయుల దృఢనిశ్చయము వలన, యీస్థితి త్వరలో మార్చగలదు. హిందు దేశమునందును, కెనియాలోనుగూడ అసహాయద్యమమే, భారతీయులకు తరణోపాయము జూపగలదు. సిరమగు కెనియానిబంధనలు, అసిరమలు గకమానవు.

గాంధీమహాత్ముని విడుదల

గాంధీమహాత్ముని వెంటనే విడుదల చేయవలయునని, రాజపు సామ్రాజ్య శాసనసభకు వండిత మదనమోహన మాలవ్యా, సి. దొరస్వామి అయ్యంగారు, యం. కే ఆచార్య, డాక్టరు గౌరుగార్లు తీర్మానముల బంపిరి. వీరి తీర్మానములకు ప్రభుత్వమువా లేమని జవాబిత్తుతో ముందుగాని తెలియదు. మహాత్ముని నిబంధమువలన, అధికారవర్గముపై నన్నికతుములవారికిని తీవ్రముఖత వర్పడినది. అన్యదేశములందుగూడ బ్రిటీషుక్రభుత్వకఠిన్య దగ్గిపోయినది. హిందూదేశమున ప్రభుత్వపక్షమువా రెవరును గనుపించరు. లా, అర్థరులరక్షణపట్ల ఏకేమా తురము జూపెడి రీతింగు ప్రభుత్వగారు, ప్రజాభిప్రాయమును సన్మానించుట ముఖ్యమను సంగతి నింతవఱకు గ్రహించరయిరి. రీతింగు ప్రభుత్వగారు లేవనెత్తిన ప్రొక్కటవలన, విషమస్థితి జనించినది. ఇకనయినను వీరు వివేకముతో మిలగి గాంధీమహాత్ముని విడుదల చేయుటకు సమ్మతించెదరని దోచు. అధికారుల యనుగ్రహమువలన మహాత్ముడు విడుదల గావలయునని ప్రజలు గోరుటలేదు. అటుల విడుదలయ్యెనను మహాత్ముని మానసము సంతసించదు. స్వరాజ్యమును సంపాదించి, మహాత్ముని కారాగృహము నుండి వెలుపలకు రప్పించగలిగినపుడే, మహాత్ముని హృదయ ముప్పొంగును. ప్రజలు ధన్యలయ్యెదరు.

సహకారసంఘములు: అసధికారులు

సహకారసంఘములను అసధికారుల వరము చేయుట కింకను తరుణమురాలేదని, అసిస్టెంటురీజిస్ట్రారుల సమావేశములో తీర్మానించినటుల ప్రచురింపబడినది. నెమ్మది నెమ్మదిగాని, అధికారుల వశమునుండి సహకారసంఘములను దప్పించ గూడదనియు, అటుల వెంటనే దప్పించుచో, సంఘములయభివృద్ధికి భంగముకలుగుననియు, సూచించబడినది. ప్రభుత్వమువా రీసుగతినిగూర్చి ఎట్టియభిప్రాయము చెలువక, అసధికారుల తంతవరకు బని చేసిరో రిపోర్టు చేయవలెనని, రిజిస్ట్రారుగారిని కోరి యుండిరి. ప్రతిశాఖయందును అధికారులు పట్టువదలిక, అసధికారులగాధమున మునిగిపోయెదరేమో జని భీతి, చెలువబడుచున్నది. సహకారోద్యమము గూడ ఇట్టిభీతినుండి దప్పించుకొనలేకబోయెను.

స్థానిక వార్తలు

వి. యస్. కె. చారికంపెని:— కారములు ముగ్గురువఱిసి విగ్రహము పై కంపెరివారు (85 ఎర్రబాల్లెట్టి వీధి) వంటి కాలెండరును కృత్రిమ రీతి అంగీకరించుచున్నాడు.

కాలెండరు:— కారము వ్యాపారములకు నష్టమునానూరుకంపెని (105 రాధాబాగు కలలత్త) వారు వంటి కాలెండరును కృత్రిమ రీతి అంగీకరించుచున్నాడు.

నుగుణవిలాససభ:— ఈసభ వారు కృత్రిమ రీతి మందిరమున రీత లేది సాయంకాలము 5-80 గంటలకు కళలక అనువాదము అరచునను రీత లేది సాయంకాలము (లిలావతి నులోచన) నాకమున అరచున ప్రదర్శించెదరు.

ఒకసవరణ:— నిన్న సెలవుదినములు (కళలక) కళా తెనుగుసంస్కార ది ఏప్రిల్ 6 వ తేదీనని కళలకది యుండెను. ఆంధ్రసంస్కార ది ఏప్రిల్ 6 వ తేదీ కాదనియు ఏప్రిల్ 6 వ తేదీ యనియు పాఠకులు సరించుకోవలెను.

ప్రైవ్యువత్రిక ప్రధానన్యాయమూర్తి:— (కళా) శాసనము ముగిసిపోయింది. రీతింగు ప్రభుత్వము ముందు కెండు కెండు సెలవులయ్యుకొని, కృత్రిమ ప్రధానన్యాయమూర్తి నియమించబడవరకు శాసనము ముగిసిపోయింది. ప్రధాన శాసనము రీత నుండెదరు.

మధుర ఒరిజినలు బాయినుకంపెని:— జనవరి 10, 11 వ తేదీలలో పీఠ్యులపార్కునందు జరుగనున్న మజాను ఒరిజినల్ గేమ్స్ సహాయార్థమై మధుర ఒరిజినలు బాయిను కంపెరి వారు జనవరి 6 వ తేదీ సాయంకాలము 5-80 గంటలకు జాబ్బాట్ల థియేటరు నందు చంద్రవార నాటకమున అరచున ప్రదర్శించురు.

శ్రీమద్రామాయణ కాలక్షేప సభ:— ఈసభ వారి యజమాన్యమున కీ. కే. రంబాపుర గోవింద స్వామి భాగవత గారి మహాదేవ (బ్రహ్మశ్రీ) నుబ్బరావ భాగవతముగారు 6 వ తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 4-80 గంటలకు 49 కృష్ణపురాలోనున్న బావప్పగో మీనాక్షి కల్యాణము నాటక చేపెట్టెదరు.

నేత్రంగప్రతిక:— దేశవాదయుడు స్వకృష్టినివ్యాసంఘమున్నది. గుంటూరు కృష్ణాజిల్లాలో ఉపసంఘములు గలవు. ఈసంఘమువారి యజమాన్యమున నేత్రంగప్రతికలు యను చేరుట ప్రకటించబడిన మాసపత్రిక ప్రభుత్వం ది మాకండి. ఈ పత్రికయందు ఆధ్యాత్మిక నైతికవిషయములకు సంబంధించిన శాసనములు అధికముగ నుండుట ప్రకటించినయను. సంవత్సర చందా రూ 1.5-0 కార్యస్థానము మరేరీతికలదు.

సిలోను వ్యభిచార సేవ:— సిలోను వ్యభిచారములకు యార్. హెచ్. కింగుగారు డిస్ట్రిబ్యుటర్స్ వ్యభిచార సేవ ర్పించుటకు (వెసిడెన్సీ మాజిస్ట్రేటుగారు కింగు గారికి 6 నెలలు కేరెక్షన్ విధించెను. కింగుగారినిజామీనుపై విడుదలయై ప్రాక్టరును అపీలు చేసెను. ప్రాక్టరువాడు మాజిస్ట్రేటు తీర్పును ఖామోదరచిరి. కాని కింగుగారి దొరకపోయిరి. ఈ కారణము వల్ల కానిమోరహాబులు చేరిన డబ్బు డబ్బు బ్రతుకుగారు డిసాజగారు జామీనుగ ఇచ్చిన మొద్యూర్యములు ప్రభుత్వము వారి స్వాధీనము చేయబడినవి.

“లోకమాన్య”:— ఈపత్రికయొక్క “డికలరేషన్” మాసపత్రిక మా కార్యాలయము నుండి పంపించెడి ఇది ఆంధ్ర ప్రదేశము నుండి పంపించుచున్నాము. సహకారత్వముకింద ప్రకటించబడుచున్నది ఈసంచిక యందు, భారతదేశమున బ్రిటీషు పరిపాలన క్రింద సంభవించిన మౌనులనుగూర్చి ఒక్కొక్కరివ్యాసమున, “భారతదేశమునము” అను క్విక్ క్రికెట్ బ్రిటీషు పరిపాలనకింద భారతదేశముయొక్క బాతీయములు మెట్టేర్పరుపబడినదియు, అది యెట్లు అభివృద్ధి చేయబడినదియును దర్శించుచు చురయ్యో శాసనము గలదు “విద్యాధర్మములు,” “ఆర్యుల ఆర్థిక స్థితి,” “విద్యుత్తు,” “విద్యుత్తులు” అను క్విక్ క్రికెట్ యొక్క కరములకు శాసనములు గలవు.

కెన్యా వలసచట్టము

నుగూర్చి ఇండియా రాజపరిషత్ ఇంకను ఆలోచించుచున్నది. ఇండియానుండి కీవలయమై సాధ్యమైనంత త్వరలో ప్రత్యుత్తరమును జూపియు అసలు ఏర్పరచబడిన నిధానమును మార్చుననియు కెన్యావర్తకు తెలియజేసెను.

బాల్టిన్ గారి రాక

జనవరి 8.

శీట్లెట్ట అర్థరాత్రి కేపటివరము ముంబైవరమువారిసభ జరుగవచ్చును. అప్పుడు పార్లమెంటు సమావేశమును గూర్చి చర్చించెదరు. ఆస్టిన్ గారితో తాను మాట్లాడునట్లు మై బాల్టిన్ గారు బయలిచ్చిరి. ఈ విషయమును గూర్చి కేనోడియో తో ఆలోచించెద మనవి. ప్రధానామాత్యుడు ఆస్టిన్ గారి కేమి తెలియజేయలేదని ఈ విషయం ప్రాంతీయపత్రిక అధికార రీత్యా తెలుపుచున్నది.

కన్యకృతిపుట లిబరల్స్ సమావేశము నశేషించుట కన్యకృతిపుట పత్రికలకు ఇచ్చుచు లేదు. కన్యకృతిపుట స్వతంత్రముగ నే యుండలేననియు తమసిద్ధాంతమును వివరముగా దగనియు మార్చి గుహాపుట పత్రిక హిరి మొనగుచున్నది.

ఇండియన్ ప్రెస్సు పత్రిక గూడ లిబరల్స్ తో సంయోగము కూడ వనుచున్నది.

డెయిలీ ఎస్పెరెన్ గూడదనుచున్నది.

యూనైటెడ్ స్టేట్స్ వలసకాసనిము స కరణ తేయ నున్నది.

జెరూసలము మసీదు ఏమియు కూలిపోవునో అన్నటున్నది.

ఆగాఖా లేఖను ప్రకటించిన 3 రోజులకు నేరస్తులుగ జేయబడిన ముగ్గురు వాస్తావత్రికాసంపాదకలను ఆగాఖా గారిలేఖకు కారణము గారని, వ్యాఖ్యయూర్లు వదిలివేసిరి.

తురుష్క శత్రులలో బోవు విదేశీశక్తులను గూర్చి తురుష్క శత్రుత్వము వారు కొన్ని నిబంధనల కేర్పరచుచున్నారు. ఒడల్, కరకుల కేర్పించుట, దింపుట, ముంకముల ఏర్పాటులు చుక్కాని ద్రిపుటయు అన్నియు తురుష్క ముగల్ గులకు వేతనే బయలుపరి ననుచున్నారు. ఈ విషయమై విదేశీయులు ఆలోచించు చున్నారు.

డెయిలీ మెయిలు పత్రికాభిప్రాయము

కార్మిక ప్రభుత్వము ఇంటిలో చిచ్చును పెట్టుటవంటిది ఇండియాలో పరిస్థితు లిప్పుడు ఉపద్రవకరముగ నున్నది. అట్టి సమయమున కార్మిక ప్రభుత్వము అంగీకరించుటేమి ఒకమాటు ఇల్లంతయు అంటుకొని భగ్నమగును. అగ్నిలో అజ్వలము పోసిటు లగును. సంస్థానాధీశ్వరుల చట్టమును వెడ్డెవుడ్ గా రాక్షేపించిరి. ఆ చట్టము ను రద్దుజేసితిమేనీ సంస్థానాధీశ్వరుల శ్రమ భక్తి పరా యణిత ఒత్తుకొట్టి వశమిడును. కార్మిక ప్రభుత్వము కొద్ది నెలలున్నను చాలాను. ఇండియాలో ప్రభుత్వమంతయు దీనివలన కూలును. వెడ్డెవుడ్ గారు ఇండియా ముగ్ధుల నుండ గోరుచున్నారని మాణిక్యపాయము.

శుభ్రా, స్వచ్ఛు గారి ఖండనములు మరింత భారతీయుల స్థితికి మాన్యును కలుగజేయునేమో యని భయనీకపత్రిక తెలుపుచున్నది.

బిల్లాండు

పూర్వమువలె భయంకరముగ లేదు. ఉపద్రవము తగ్గినది. ముగ్ధులు స్వచ్ఛ అంగీకరు లేకుండ ఏడులమెట్టు బోవచ్చును. 12000 మందికి 2000 మాత్రమే ఇంకను చెల్లసాలయం నున్నారు. 82000 మంది మాత్రమే పనిలేక యున్నారు. త్వరలోనే పనిలేనివారి కిచ్చు భృతినిగూడ అప్పుడే నడరట ఎవరి మట్టుకు వారు తమపనులలో ప్రవేశించిరి.

భారతదేశము ఈ పునర్వ్యవస్థాపనకు ఒకవేయి చున్న ఎకానికొక చాలాబిల్లుల నున్నారు. ఫిరంగిలో గాని భాంబయికి భాంబుల కరకు.

తుర్కీ

లో శ్రాత్త ఏర్పాటులు అభివృద్ధినిమిల్లము జరుగుచున్నది. తుర్కీ అంగరీతి ఒడంబడికను సంతకము చేసిరి. విదేశీయులకు సౌకర్యములను కలుగజేయుచున్నారు.

అంగోరా కాస్తాంటునోపియట్ బోత్తుకుల కర్మనీవారికి వైమానిక శ్రోత నిచ్చిరి.

తురుష్క ఆర్థిక మంత్రి

కర్మకపత్రములో లోటునచ్చుటచే ర శామాలు నిచ్చిరి అనుకొనుచున్నారు.

జాతి సమితి

వారు శరీరాత్మ చిక్కలను కరిష్కారము చేసిరియు ఆర్థిక జీవమును బలప్రదముగ సాధించి రియు అస్తియా ఆర్థిక సంస్కరణ ఏర్పాటులలో తోడ్పడె సరియు హంగరీ ద తోడ్పడుచున్నదనియు యుద్ధము కానున్న సమయమున కాంతి కలుగజేసెననియు అవకాశం కన్పించుచున్నది. అంగోరా లో తగవులను కరిష్కారము చేసెననియు అంతర్జాతీయ వ్యాపార సమావేశమును నెలకొల్పి నియు బాల్కన్ ప్రభుత్వ తెలియజేసెను.

వాయవ్య సరిహద్దు విధానము

సరిహద్దు జాతివారికి ఉపద్రవకరము

అవి కర్మము లిప్పెంగి కొగారు వాయువున్నారు. 1903, 1902 లో ప్రవేశపెట్టిన సరిహద్దు విధానము నేల మార్పుకలెనో తెలియజేయుచున్నారు. కగిన కారణము చూపబడలేదు. కగి రిస్తాను కార్మికముగ నైపుణులు లేల ఆగమించుకొనకలెనో కారణము తెలియజేయలేదు. దీనివలన సరిహద్దు జాతులకు చాల ఉపద్రవము గలవనిరి. దీనివలన మరింత వారిని కెచ్చగొట్టిన వారు ముగుడును. ఇది వారిస్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరము. వీరి స్వాతంత్ర్యమే ప్రధానము. ప్రాణములైన కొల్పోవుటకు సంసిద్ధులగుదురు గాని స్వాతంత్ర్యమును కొల్పోవుటకు ఇష్టపడదు. వైమానిక వాడివలన మరింత వీరికి కొనసాగుచున్నది. కలెనైపుణులు లేక నైపుణులు ఇవట నియమించబడిన వనుచున్నారు.

విదేశీయులపై ఆధారపడకలెన పరాములు నాలుగున్న సరకుల నన్నిటిని తయారుజేయుటకు ప్రారంభించిరి.

ఒక బాంబు దొరకుట

లాహోరు, 8 వ జనవరి:— సోషియల్స్టు దివ్యు టీ కమిషనరు, యార్వ షోలీను ఉద్యోగమును, సోషియల్స్టు జిల్లాలో నుపిల్వారుకు రి మైల్ దూరమున నున్న యంగ్ లోఖుర్ (గామమున ఒక బాంబును రి రి రుగల ఒకరిచాల్యయను కనుగొనిరి. రిచాల్యయలో కొన్ని తోటా లుండెను. (ఈ బాంబు భనసింగుజడ్డునుండి బ్రదర్ల బోలిను నూపర్మెంటును కొందరు కానిస్టేబులును నంపిన బాంబులనెనే యుండును.) ఇది 80 శిశుం బడునాడు జరిగెను. ఇందువలన బెంటుసింగు, కన్వసింగు, కర్తా ర్సింగు అనువగుడు బాంబు అకాశము అర్పిస్తు చేయువారి.

(అ. వె)

రైలుబండ్లు డికోనుట

చక్రధరపూర్, జనవరి 8:— చక్రధరపూర్ డిస్ట్రిక్టు టా ఫిక్ నూపర్మెంటు యిట్లు రెంతిచేయుచున్నాడు:— 2 వ రేషి న 11 దిగువ ఎక్స్ ప్రెసులుండి బారబాంబో స్టేషనులో (వజ్ శింయచు ఒక గుమ్ముండియుక్క ముకభాగముతో డికోన వ. గుమ్ముండి 7 పెట్టెలకు కట్టము కగిలెను. ప్రయాణికు లకు వెట్టులు కగులెదు. సకాసి రాకపోకలకు అభ్యంతరము లేదు.

(అ. వె)

1924 సం॥ డైరీ ఉచితము

ప్రాసినవారికి ఉచితముగా పంపెదము.

అవ్యుత కల్పము,

మిక్కిలి ఘాటుగల వ్రాతకము, లోతులకు పుట్టుకొ కచ్చును. వైకలాంకచున్నది, తలనొప్పిలు, వారనొప్పిలు, అజీ ర్ణము, జ్వరము, వాయువ, జలుబు, వైకల్యము, దగ్గు, ఉబ్బసము, లిలరా, ప్లేగు, విషజ్వరములు, కడుపుబాటలు, కంటి నొప్పిలు, తలకాటు, మొదలగువాటికి కామర్యాణము, ప్రత్యేకవాచం యుండ వగినది. అబ్బెక్సు (80 మోకాడుల) సీసా ఉ 1-4-0 పాతిక బెక్సు సీసా 0-12-0 కరక బెక్సు సీసా 0-6-0 వి. వి. ఛార్జ్ ఎక్స్ ప్రెస్ కె 0-8-0.

పి. జి. ఏ. అందు కంపెనీ,

ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిశేపి నెల్లూరు జిల్లా.

గురునాథ్ అందు కో,

ఫర్నిచర్ సామాను వ్యాపారము

33 ఎ శేములంగడి వత్తవాడ మద్రాసు.

సరియైన సామానులు న్యాయమయిన ధరకు అమ్మబడును. బయటవూరికి వి. పి. మూలము గా సామానుల జాగ్రత్తగా పేకింగు చేసి అంపబడును. ఆర్డరు పంపువారు నూటికి 25 రూపాయలు ముందు అడ్వాన్సుగా పంపవలెను.

Gurunath & Co.,

Furniture Makers.

33 A, Rattan Bazaar Road, Madras.

త జేత మంతయును ప్రపంచమంతయు నూడ మిగు తోడ్పడుగాక
క, ఇతర బాధను యేదో ఒక జేతమున కేగాక ప్రపంచ మంతయును
న బంధించినవాడు, భగవంతుడు మిమ్ముల నాశీర్వదించుగాక!
ఈసంఘ నిర్మాతలగు వందేర గానాల రామమూర్తి
గాడిపి మింకంజిరతును శేను చప్పిన మూటలగు సహనమునో
విష్ణుయదులు కృతజ్ఞ తాదినదనముల దెప్పుచున్నాను.

వ్యాయము

(మాండలిక శ్రీరామకృష్ణగారు)

వ్యాయమునకు శరీరము లేలికగా నుండుట ఎంతటి శుభకార్యమునైనను ఆవాయుసముహా సాధింపఁబడుట, శరీరమునకు వ్యభిచారముగాను దోషపరితముగాను నుండుట అన్నిటివలనగా మెండుటచే అట్టిదాని రోగములు దూరమగుట మొదలగునవి నన్నియు చేయవలెను. దీని వివరముగా జేసివో యెంద్రదౌష్ట్యము, తీయి మొదలగు శాస్త్రరంగములు చేయవలెను. కాన మిక్కిలి జాగ్రూహిత్యో మౌత్యప్రమాణముగా నాచరింపవలెను. ప్రాతఃకాలమునఁగాని, సాయంకాలమునఁగాని యిట్టి వ్యాయమును చేయుటకు యొక్క కాలముగా నున్నది. మిగిలిన కాలములో సెలవుకాలమును చేయవలెను.

వసంతకాలము నందును శీతకాలమునందును వ్యాయము చేయుట మిక్కిలి మంచిది. ఇతర కాలములలో బలయు బలబడవలెను ననునది వ్యాయమును చేయవలెను. శరీరమునకు అలసట కలుగునపుడు అసలగా శరీరమునకు బాగుగా నున్నట్లు జట్టుకలెను వ్యాయమును చేయవలెను. అటులు చేయుటచే శరీరమునకు కల ముట్టి మొదలగు దోషములు చెరుట ద్వారమున వైకి వెడలి ఆరోగ్యముగా నుండును. మలమూత్రములను నిరోధించి యెన్నిడును వ్యాయమును చేయవలెను. వ్యాయమును చేసినవెంటనే భోజనము చేయుటగాని, నీర త్రాగుటగాని, భోజనము చేసినవెంటనే వ్యాయమును చేయుటగాని కూడదు. వ్యాయమును చేయనపుడు గాని యితర సమయములలో గాని నోటితో శ్వాసమును వదలవలెను.

భుజించినపాఁడు, సుఖము చేసినపాఁడు, శ్వాసము, తీయి రక్త పిత్తము, శోమము, తీరగత్రము కలవారు నెన్నఁడును వ్యాయమును చేయవలెను.

* * * * *

నిత్యకర్మములు

సూర్యోదయమునకు పూర్వము ఆలసగా నాలుగంటలు గంటల కాలమునకు నిదురనుండి మేల్కొనవలెను. తరువాత బహిఃగ్రహదేవతలకుఁ బోయి మలమూత్రములను వర్జించి, నామము, పాదములు బాగుగా శుభ్రపఱచుకొనవలెను. దీనిచే శరీరమునకుల దోషములు పోయి శరీరము లేలికగాను, శుభ్రముగాను ఉండును. అంతరము దంతములను కటుతిక్తములు యొక్కవలెనవేయి, జుట్టు మద్ది, జిల్లేడు, కాఁడు, మట్టి, చంద్రమొదలగు వృక్షః ప్తములను మెల్ల నుచ్చుకలె నవలె, దంతములను బాధ కలుగకుండ శుభ్రపరచవలెను. అటుల చేయుటచే దంతములు దృఢత్వమును జెంది రోగరహితముగా నుండును. పిమ్మట జిహ్వను, మలములు లేకుండ గీచి, జలముతో గఱచువలెను చేయవలెను. దీనిచే జిహ్వ సుఖంబును రోగములు దూర మగుటయు గాక జాక్ష్మియును రుచి కూడ కలుగును. శరీరమునకు నిత్యము నూనె పూసికొనవలెను. దీనిచే శరీరమునకుల వాతాదిదోషములు శమించి శరీరమునకు శాంతి, వ్యభిచారము చేయవలెను. కర్మములలో నూనె వేసికొనుటచే కర్మ రోగములు నశించును. నాసార ప్రయోగము వేసికొనినవో నాసార రోగములే కాక శిరోరోగములు, నేత్రరోగములు దరికిరావు. నూనె గండూషణ చేసినవో ముఖరోగములు నోటిపూత మొదలగునవి నశించును. నూనె విశేషముగా శిశువునకును, పానములకును వర్జనము చేయుటచే మిక్కిలి హితము. కనక నూనె పూసికొనినవెడల సుఖంబుగానుండుటచే నలది (ఆభ్యంజనము) గాని ఉష్ణ శీతోదకములలో చేనివేయవలె నన్నవలెగాని జేయవలెను. ఇటుల చేసినవో శరీరము లేలికగాను నిర్మలముగాను దోష రహితముగాను నుండును. మిదఁ జెప్పిన ప్రకారము శరీరమును శుద్ధిచేసిన తరువాత మనోబాక్ష్మాంశకర్మములచే నుద్బవించిన దోషములను నశింపజేయు నిమిత్తము భగవంతుని ప్రార్థించవలెను. ఇట్టి ప్రార్థనచే సంధ్యావందన మని పేరు పెట్టిరి. ఇట్లుగా పారవారి జలాచార భృతములకు నిర్భయము గాకుండ ఏదిభయముగా ప్రార్థించెనను సరే ఇట్లు చెప్పటచే మనోబాక్ష్మాయలచే చెరువములు చేయుట పోవు నిమిత్తము ప్రార్థించుట గాదు. సాధ్యమైనంతవరకు మనము చేయవలెను పోనియెడ యొడచవలెను. అంతనిమిత్తమే ఇట్టి నియమములు పూర్వము నియమించిరి. ఇట్టిజానిచే ముక్తియై యనింతరము ఉదంబోషచార్మమై చేయవలెనవి కర్మములయందు ప్రవర్తించవలెను. యొక్క కాలమునకు భోజనము, నీడ, వ్యాయము మొదలగునవి, చేయవలెను. శుభమైన కర్మములను భరింపవలెను. పాదరక్షణ, పుత్రము, దండము, మొదలగునవి నిత్యము నుపయోగింపవలెను. ప్రతిదినము మిఁద మదనానించిన ప్రకారము ప్రతిమానవుడును చేయుట ముఖ్య కర్మము.

ఆర్యధర్మవర్ధనీ పరిక్షా విధానములు

ప్రథమపరీక్ష

పరీక్ష పేరు:—ఆర్యధర్మవర్ధనీ పరిక్ష.
ఉద్దేశము:—బాలరతు బాలికలకు శాస్త్రధర్మజ్ఞానము లభింపజేయుట.
పరీక్షకురాదగినవారు:—4వ ఘరమునకుఁ బాఠశాలలందుండు జరువు నన్నివారుల యన్నియతముల బాలురు బాలికలు.
పరీక్షాస్థలము:—ఒంటిమిట్ట.*
పరీక్షా కాలము:—రక్తాక్షి, సంవత్సర వైశాఖమాస శృతియ.

బాలురకు

పఠనీయగ్రంథములు

తిరువళ్ళిక్కణిలో నుండు శ్రీరామజయమందిరమువారు ప్రకటించినది.

- 1. యశ్చాంగదచరిత్ర. 2. వాల్మీకిదచరిత్ర. 3. బాలక హితచర్య. 4. కుమార హితచర్య. 5. శ్రీరామనతి, శ్రీకృష్ణనతి. 6. బమ్మెరపోతన రత్నములు.

బాలికలకు

తిరువళ్ళిక్కణిలో నుండు శ్రీరామజయమందిరమువారు ప్రకటించినది.

- (1) యశ్చాంగదచరిత్ర. (2) సావిత్రిచరిత్ర, (3) కుమారీ హితచర్య, (4) సతీ హితచర్య. (5) శ్రీరామనతి, శ్రీకృష్ణనతి. (6) బమ్మెరపోతన రత్నములు.

5, 6 గ్రంథముల భాగములు బాలరతు బాలికలకు ముఖ్యములై యుండవలెను. అందలి పురాణకథలు తెలిసియెందవలెను. తక్కినవారిలోఁ బ్రశ్నములకుఁ బ్రత్యుత్తరములు వ్రాయుకొని యుండవలెను.

విజయవిధానము:—౧౦౦ కి 33 గుణకములు వచ్చిన వారందఱుఁ బరీక్షయందుఁ గృతార్థులై విజయము నొందినట్లు తెలుపబడుదురు. అందు మొదటివారికి రూ. 25, రెండవవారికి రూ. 20, మూడవవారికి రూ. 15, బహుమతిరూ. 12, మొదటి పరీక్షము రూపముగను తక్కిన మొత్తమునకు నరహితులైన విద్యార్థులు గూర్చుట్టు అంధవాల్మీకిరామాయణము, శ్రీకృష్ణలీలా పూర్ణము, ఆంధ్రభాగవతము (సోరసామాత్యరచితము), ఈపుస్తకములుగాని లేక నగదుపైకముగాని యియ్యవలెను. ఈవిధము

* ఒంటిమిట్ట, మకరాను బొంబాయి ధర్మాశ్రమమువారు మనఃకడకు నెండులూరు నడుమనున్నది. ఇక్కడఁ బాగబండి నిలుచును. అక్కడికి ఆరవైయిలో గ్రామమున్నది.

గ బాలరతు మూడుపాదులకును బాలికలకు మూడు పాదులకును నొసంగబడును. తక్కినవయస్థులదాద్యులకు యోగ్యతాశ్రుతిక లాసంగబడును. బహుమతులు పొందిన బాలరతు బాలికలకు రాకపోకలదారి వెచ్చము లియ్యబడును.

ఈపరీక్షకు రాగోరినవారు తమ ప్రార్థనాపత్రములను 1924 న వత్సరము ఏప్రిల్ 1-6 తేదీకి లోపుగఁజేసి కట్టికొని విలాసమునకుఁ బురుకొనవలెను. ముద్రితములైన యాప్రార్థనా పత్రములు రోరినవారికిఁ బంపబడునుగాని వాటికిగా 0-5-0 తపాలబిళ్ల పంపుకొనవలెను. ఉపాధ్యాయులుగాని గ్రామములోని పెద్దవరుషులుగాని వీనిని దెప్పించుకొని పరీక్షకు రా యోగ్యులగువారికిఁ బంపిపెట్టవచ్చును. గడువునిమిత్తవచ్చు ప్రార్థనాపత్రములు గ్రహించబడవు పరీక్షాపత్రముతోడ 6 నైసాల బిళ్ల పంపవలెను. ఇట్లుపంపినవారికి వారి పరీక్షాపత్రము చేరినట్లును పరీక్షకు రావఁగిరింపిపెట్టుట బ్రత్యుత్తరము పంపబడును. పరీక్షకువచ్చువారి వీటిని దమతోడఁ దీసికొనినచ్చి పరీక్షాధికారులకుఁ బాఠవలెను. ఈ చీటులు లేనివారు పరీక్షించబడరు. పరీక్షాధ్యక్షులచే విద్యార్థుల కందఱునకుఁ బరీక్షాధికారులు భోజనసౌకర్యము లేర్పాటుచేయవలెను. విద్యార్థులు తాము వ్రాయు కలములను వారే తెచ్చుకొనవలెయును. నీరా (మనీ) యను బాగిరములును పరీక్షాకాలముం దీయవలెను.

పరీక్షాకాలమందు బాలరతు బాలికలకుఁ బ్రత్యేకస్థలము లేర్పాటుచేయబడును. బాలికల సౌఖ్యము విచారింప నత్తరు శ్రీ లేర్పాటుచేయబడుదురు. వాటియ పాఠశాలలందుండు విద్యార్థులు చాచలపైఁ గూర్చుండి తొడపైఁ గాకిరములను కొని వ్రాయవలెయునుగాని కుర్చీలు బల్లలు నొసంగబడవు. కావున వ్రాయుటకు నట్లలను విద్యార్థులే తెచ్చుకొనవలెయును. సమానగుణము లిరువురలో మువ్వరలో వచ్చినవీ భాషాసాక్షులము, లిపిసాక్షర్యము లోనగువానిబట్టి బహుమానపూర్వక దివ్యరైతది నిర్ణయించబడును.

కార్యనిర్వాహకులు:—వాల్మీకాశ్రమము, ఒంటిమిట్ట కడపజిల్లా.

మధ్యమపరీక్ష

పరీక్ష పేరు:—ఆర్యధర్మవర్ధనీ పరిక్ష.
ఉద్దేశము:—ఆర్యధర్మజ్ఞానము వ్యాపింపజేయుట.
పరీక్షకు రాదగినవారు:—పాఠశాలలలో 6-6 ఘరములందుండు జరువు బాలురు బాలికలు.
పరీక్షాస్థలము:—ఒంటిమిట్ట.
పరీక్షా కాలము:—రక్తాక్షి సంవత్సర వైశాఖమాస శృతియ.
పఠనీయగ్రంథములు
తిరువళ్ళిక్కణిలో నుండు శ్రీరామజయమందిరమువారు

కొహినూరు కంపెనివారి నూతన కథావల్లి

సుఖార్దేవ

మోక్షమెట్లుల సాధింపగలుగునదియు, భగవద్గీతా కావ్యమెట్లుల నిర్మింపబడినదియు తెలుపగల మహాభారతములోని చరిత్రాత్మకమును, అత్యంత వినోద కరమున్న మిగుల ఆశ్చర్యకరమును అయిన కథ.

సాయంత్రము ప్రతిరోజు రాత్రి

6-15 గంటలు రెండుప్రదర్శనములు 9-30 గంటలు

జనవరి 5 తేది శనివారం మొదలు

11 తేది శుక్రవారం వరకు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

సర్వమానవసోదరభావప్రచారము

అల్పజీవులయొడ సోదరభావము

సర్వభూతార్థ మాత్రానం గర్వభూతానిచాత్మని
ఈక్షణే యోగయతాత్మా సర్వత్ర సమదర్శనః॥

కొన్నియొద్దకొంద శ్రమతి అపరేనెంటు అమృతగా "పార మార్థికభావము" [Laws of Higher Life] అను పుస్త కమున ఇట్లు వచించియున్నారు. "మానవుల తపకరముచేయు చు జీవయాత్రచేయుట మాత్రము పారమార్థికమునకు చాలదు. పారమార్థిక దృష్టిగలవాడు సర్వభూత విశ్వభావమును ఆచరిం పవలయును." కానిని చదువగా, సామాన్యముగ అల్పజీవులను అని మనము కలచెడి వానియొడ దయయన నేమో బోధపడును. అయినను సామాన్యజీవముతో, కొన్ని పెంతుడుజంతువుల యొడ విశేషదయమాత్రము కావచ్చుచున్నది; గాని ప్రవాసామా న్యమునకు సమస్తభూతములయొడ విశ్వభావ ముండవలెనను లక్ష్యము ఇంకను ఆచరణమున లేదనియే చెప్పవలెను.

ఇంగ్లండుమున ఒకటి రెండు పురాణగాథల నిచ్చుట కృతార్థము ఇంగ్లండు భర్తాజాను మాచి, "విమానము పెక్కు ము, స్వర్గమున కేగితిమి" అని పిలువగా, భర్తాపుత్రుడు తన తోడ వచ్చియుండు కుక్క పెంకువచ్చినంగాని తాను స్వర్గము నకు రాని దృఢముగ చెప్పి సర్వభూత విశ్వమును చాలెను.

శ్రీ బుద్ధశేవుడు ఒక కుంటిగొట్టెట్ల నడువతేక్రమ భ్రమచుండుటను మాచి, దానిని మోసికొని పోవుటయే గాక, యజ్ఞశాలయందు ప్రవేశించి యచ్చట యూత్తప్రభువున కట్టబ దియించిన జంతువును విడిపించి 'ప్రాణమును తియింప అందరి కిని కులభమే గాని, పోయినప్రాణమును మరల నిచ్చుట సాధ్య ము కాదని' యుపన్యసించి, జీవహింసతో కూడిన యజ్ఞమున మాన్పించెను. ఇంకను లోకమున జీవరక్షకు ప్రీతి యని యెన్ని నోడలేని జంతువులను చంపబడుచున్నవో చూడుడు. ఆచారము నకని మను, అలంకారముల కనియైన జీవముల హింసించుట మహాపాపకార్యము అని వేరుగ చెప్పవలెనా?

శ్రీబుద్ధశేవుడు, పూర్వజన్మమున ఆలికొని దెప్పి చావ సిద్ధిమెయిందని పులిని మాచి, ఆలికొని, బుద్ధిపూర్వకముగ, సంతోషముతో దాని తాపాపార మాయెను. ప్రాణభీతితో వచ్చిన పాపురమును కాపాడుటకై విచిత్రవర్తి ఈకరీరమును కోసియిచ్చెను.

మనానియుల ఈతేజములన్నియును, "ఆత్మకన్యభూ తాన" "అహింసా కరమోద్యమ" అని వేనోళ్ల చాటుచున్నవి గదా!

పారమార్థికజ్ఞానమున, మనకంటె సభితులతో స్త్రీయు మనము కోరుకపుడు, అల్పజంతువులతోడను కృత్తులతాడులతో డను కూడ అట్టియొక్కము కలదని యొక్కకొనవలెను గదా!

మనయందలి చైతన్యము వేరు, కృత్తుల తా తానముల యందలి చైతన్యము వేరు అని భావించుట పారమార్థిక మార్గము నకు గొప్ప అడ్డు. కనుకతలాదీని తన భర్తయొట్టికి కుపు సమయమున కన్యమహర్షి తన యాశ్రయమునందలి కృత్తులతాడు లను సంచోధించి వలికిన వాక్కులు, వారియొక్కయు, కలకరి లాజీవియొక్కయు కృపభూతాచార్యమును వేనోళ్ల బోధిం చుచున్నది:—

దక్ష ఎవరె జలంబు మోడక పెన్నడు వ్రావడు దాను ముందుగా నెవరిక ప్రేమచే జిడుపదీపీకభూమను యయ్య మోచిగు లైనతెను దొల్లమోచు ననలేరుట వండువు గాగనుండు నా ప్రదిమలగాత్రి యే కుం బలిజ్జువ నంద జుజ్జునీతలే.

[ప్రకటింపఁబడినది.

- 1. ద్విపద భగవద్గీత మొదటి ౬ ఆధ్యాయములు.
- 2. బమ్మెరపాండిత్యములు మొదటి ౧౦౦ పద్యములు.
- 3. శ్రీకృష్ణలీలామృతము, ౧-౨ సంపుటములు.
- 4. శ్రీరామనతి, శ్రీకృష్ణనతి

N. B. భగవద్గీతయందు ౨ మొదలు ౬ కలకు సభ్యా యములందును పోతనాగ్నియల ౧౦౦ పద్యములందును కలసినివోల మామగ్రంథ కాక్యముల ననుండియు, విషయముల వినిపించున క్రియయందగులయును. శ్రీరామనతి, శ్రీకృష్ణనతి కాక్యము లందలి పురాణాధార తెలిసియుండవలయు.

వివరవిధానము:—ప్రథమపరీక్షకువలెనే,

బహుమతులు:—మొదటివారికి రూ. 50, రెండవవారికి రూ. 30 బహుమాన మియ్యఁబడును. ఇయ్యది పరీక్షముగను, జెక్కిన మొత్తమునకు విద్యార్థులు కోరినవిధముగను నొసఁ గుదును. ఈక్కిన నిబంధనలు వినియొక బ్రథమపరీక్షకు వలెనే.

మన మోక్షమునకై వర్తింపగోరితిమా, జీవమును లిగి పెరు గుచుండు వానియందెల్ల ఆత్మను చూడవలెను. కృత్యాపేనా దులయందు నైతము ఆత్మవికాసము కావచ్చుచున్నది. అని చైతన్యమును చూపుచున్నది.

యథార్థముగ లోకమున ప్రేమకలన కేకీభవించు చు న్నారము. ద్వేషమునకులకనో, ఒకరినొకరు విడిచిపోవు చున్నారము. ప్రేమ యేమియును హరిచేయదు. ప్రేమకలన సహారసభర్తమును పెరవేర్చుచున్నది. ఇది సామాన్యముగ జనులకు బోధపడవలెన్నది. కొండ్లు మాసికొని పశుపక్ష్యదులకు హని చేయుచున్నంతవఱకు, వానిపై పూర్వగుడయ చూపాలము. కదలమెదల లేకుండ జంతువులను కట్టుచున్నాము. అట్లునాచి బాధపడుచుండు జం తువును కాడికట్టి దోచుచున్నాము. క్రితలే బరువులకలెని గొడ్లకు ఉక్కుచులుతో రక్తము పారునట్లు పొడుచుచున్నా ము. ఇంకను అజ్ఞానముచేత ఎన్ని ప్రాణకృత్తములు లోకమున జరుగుచున్నవి? వానిని లోకము వచ్చినపుడు చికిత్సచేయుట, సకాలమున ఆహార పోషింపము. ఇచ్చుట, వీనియందు చాలినంత శ్రద్ధచూపుటలేదు. ఈనోడలేని జీవములు మన చిన్న కమ్మలని తెలిసికొని వానికష్టసుఖములు మన కష్టసుఖములకు భావింప వలెను.

మనకు కావలసినదానిని ఇతరు లియ్యవలయు ననియు, మనకష్టముల నితరులు తొలగివలయు ననియు, మన దుఃఖ ముల నితరులు సానుభూతితో తెలిసికొనవలయుననియు మన మానించుచున్నాము. కాని అల్పజంతువుల యందును, కృత్తు దులయందును అట్టి సానుభూతి చూపకున్నాము. మన నైవారల నుండి మనము సాయము కోరుచున్నాముగాని అట్లే అల్పజం తువులకును కృత్తులకును మనము సహాయము చేయవలయును.

చైతన్యమందయు భగవంతుని యంకిమే. మన మందరము ఆ భగవంతుని యంకిములమే. కావున చైతన్యమంద నొక్క టియేయని తెలిసికొనగలుగు కాలమునకు ఎదురు చూచుచుండ దగును. అట్టి పుణ్యద్రవ్యమును గూర్చి పాపపడు భాగ్యముమన కిచ్చింది. ఆ భాగము దృఢముగ మానవులకునంబుల నాలుసంత డనుక సర్వభూతసోదరభావ మునుండి రిత్తమాట. ఈ భర్తము సహారసభర్తము. మన ప్రేమప్రవాహమున ఒలలాడక ఒక్క జంతువు నైకను విడువకుడను. ఇదియే ముఖ్యముగ నెల్లరు నేర్చు కొనదగిన సారాంశము. ఆ భాగము పుట్టుగా జీవరాశియందంత టను బ్రహ్మమును చూడగలుగుదుము. మనము ప్రేమకన్యరూపు డగు భగవంతుని ప్రత్యక్ష కరణింపము లగుదుము.

మానవులందూ ౨ పశుపక్ష్యదులు భిక్షుపడు మంపట కారం మేమి? మానవజాతి వానియొడ దయలేక వర్తింతుటయే. వానియొడ నిష్కల్పమునకు దయను చూపుచుండినవో, వాని భయమును తొలగించుటయే గాక, అల్పజంతువులయందు నైతము మానవజాతియొడ ప్రేమను పెక్కులిపినవార మగుదుము. సర్వ భూత సోదరభావమును ప్రపంచమున ప్రకటింపిన వారల మగుదుము.

నీపాద కమలనీరయు, నీపాదార్పకులతోడి నెయ్యమును నితాం! తాపారభూత దయయును, తాపనమందార నాకు వయ చెయగదే॥

* * * *

హిందూ మహమ్మదీయమైతి భారతదేశమున జేకేమమునకై పాటుపడు జేకాభిమా నులెల్ల విశేష వ్యాకులమును కలగజేయు సమస్యలతో చాల కలిపమైనదియు, చాలముఖ్యమైనదియు, హిందూమహమ్మదీయ సమస్య విహితాభివృద్ధి ఆగించినను, పారమార్థికము నా లోచించినను ఈ సమస్య చాల ముఖ్యమైనది. ఈ రెండు తెగల వారు సోదరభావముతో ఏకమైన నేగాని భారతీయ జాతాంబి కృతభావము ఆసాధ్యము. భారతీయ స్వారాజ్యలాభము ఎన్న డును నెనకకుపోవుచు నే యుండును అనుటకు సందియములేదు.

ప్రస్తుతపు వైషమ్యములకు కారణమేమో విచారింపి తెలి సికొనినవో, వానిని తొలగించి మైతి వికమకర్తములను స్థిరముగ స్థాపింపవచ్చును. ఒక్కొక్క మతమును తమ వాస్తవ్యతాములను అనుష్ఠించుటయందు, ఇతర మతముల ఇష్టములను సమర్థము లను లక్ష్యము చేయక తమ మనోభీష్టములను ఎట్లయినను పెర వేర్చుకొనవలయు నను ఉద్దేశ్యమే పరస్పరమార్పర్యములకు కలహములకు కారణము. వారివారి మతగ్రంథములయందలి విధినిశ్చయములపై వారివారి చాల అభిమానము గలిగియుండుట, వానిననుష్ఠించుటయందు ఉత్సాహము న్నాముమే. అయితే తమ తమగల అభిమానకర్తానాములు ఇతరులకును కలిగియుండును గదా! తమకు ఇతరులు అడ్డమురాకుడదని యుష్టముగలవారు ఇతరులకు అడ్డము పోరాదుగ వాయని యోచించుటయే. నిజమగు సోదరభావము. అట్లు యోచించక భేదములయొక్కటి వైషమ్య

ములకును, కలహములకును, మరియు హక్కులకు సహితము కారణము.

ఏదేమున నై నను ఒకమతమువారే నివసించుచుండేయె డల, అందరును ఒకటేవిధముగ ఆచరించుచుండుటకు ఏమియు ఆటంకములు ఉండవు. భారతదేశమున ప్రపంచమునందలి ముఖ్య మతము లన్నియు ప్రక్కప్రక్కన వ్యాపించియున్నవి. ఇట్లు వేల కొలది సంవత్సరములకు నుండియే యున్నవి. ఇందులలో ఏమతము యిగాని రక్తిగన మతముల నన్నింటిని రూపుమాపి, తమ మతమును మాత్రము స్థాపింపగలుగుట ఆసాధ్యము అనువిషయము ఎల్లరకు స్పష్టమే. ఒక మతమువారుమాత్రము దేశము నాక్రిమించి అన్య మతముల నందరిని జేకాంతరములకు పంపుటయే అంతకంటె ఆసాధ్యము. అదియను నున్నము.

ఇట్టిసందర్భములలో ఇరుగుపొరుగు అంతరముగ నివసించ వలసియుండ ఉభయము కలిసి మైత్రితో ఆలోచించుకొని, యొకవిధ మగు సంధిచేసికొని కుటుముగ నుండుట ఇరు తెగలవారి కిని జేమము అను విషయము ఎల్లరకును విదితము. కేవల లౌకిక దృష్టితో చూచినను ఇదియే యుత్తమమార్గ మని సామాన్యులకు కూడ తెలియవచ్చును.

అయితే కేవలము లౌకికలాభము కొరకు మత అను స్థానమును ఉపేక్ష చేయునకు నా యని ఆలోచన వచ్చుట భర్తమే. అయితే ఇది మతానుష్ఠానమును ఉపేక్షచేయుట గాదు. తమ తమ మతగురువులు ఉపదేశించినట్లు తాము ఇష్టానుసారము అనుష్ఠింప కలసినదే. ఇతరులను ద్వేషించుట గాని, ఇతరులకు కీడుచేయుటగాని, దుఃఖమును కలిగించుటకును ఇతరుల మతానుష్ఠానములకు భంగము కలిగించుటగాని, ఏమనా నీయుడుగాని బోధించి యుండలేదు. మూర్ఖముచేతను, అజ్ఞానము చేతను ఈ మతవైషమ్యములు కలగుచున్నవి. విద్యావంతులయిం దిది లేవు.

మతములన్నియు ఒక భగవంతునిగురించి బోధించునవి యే. అన్నియు ఒక మూలమునుండి వచ్చినవే. అన్ని మతముల లోను ముఖ్యసిద్ధాంతములు ఒక్కయొక్కనే యున్నవి. వాస్తవ్య చారములలో మాత్రము భేదము అన్నిట్లు కనబడినను, అవి దేశ కాలములనుబట్టి కలిగినవిగాని, పరస్పరవిరోధములు కావు అని ఎల్లరును తెలిసికొని, మైత్రితో వారివారి ఆచారములువారను స్థించుచు, ఇతరులకు అడ్డముపోక, ఇతరదేశజేమకరము లగు కార్యములయందు, అందరు భారతమాత బిడ్డలుగాన అన్నదమ్ముల వలె నడచుకొనుటయే విహితాముష్మిక సాధనము.

ఈ ఉన్నత ఆద్యము భారతదేశమున పీఠముగ నెలకొను నట్లు జగత్కీర్తియందు అనుగ్రహించు గాత.

సోదరభావము

యథార్థతత్వముగాని కుక్కసిద్ధాంతము కాదు.
కార్యోక్తులుగాని ఉపరమము కాదు.
భూతనేకగాని స్వార్థకరత కాదు.
బలవంతులును బలహీనులను జేవలెను.
జానులను అజ్ఞానములను చేరవలెను.
భిక్షువులను పుష్కలములను చేరవలెను.

జాతాంబున మాత్రము కాదు. సర్వజాతాం అన్యోన్యతత్వము.
స్థానికముకాదు సార్వభౌమికము.
విహితము మాత్రముకాదు, పారమార్థికము
సోదరభావమునకు జ్ఞానము కావలెను. మాద్యముకాదు.
నేర్పు కావలెను, అజ్ఞానముకాదు.
విజ్ఞానము కావలెను, బాలికత్వముకాదు.
స్త్రీలు, పురుషులు, బాలురు, బాలికలు చేరుదురు.
యజమానుడు, సేవకుడును చేరుదురు.
మనోరత్నమున, అణురత్నమున చేరును.
అసందముగాని, దుఃఖము కాదు
వ్యాధియుగాని, ఆవ్యాధియు కాదు.
జాగరూకగాని, తామసము కాదు.
సర్వకత్తి సర్వవ్యాధి సర్వజ్ఞత్వము
సర్వభూతములయొడ ప్రేమ. ప్రేమయే సోదరభావము.
సోదరభావమును అనుష్ఠించుటయన, ఈకీర్తనయందు నిర పించుటయే.

ఇచ్చుట, అచ్చుట, సర్వత్ర అనుష్ఠించవలెనది.
ఇప్పుడును, రేపును, ఎల్లపుడును అనుష్ఠింపదగినది.
కొంతకయెడ అందరియొడ అనుష్ఠింపదగినది.
ఇంటివారిని పెరినవారిని ఆచరించును.
వైవారలను క్రిందివారిను ఆచరించును.
ఈ లోకములను పరలోకములను ఆచరించును.
సోదరభావము గొప్పఅదర్శము. ఎప్పుడుగాని, ఎక్కడ గాని నీపునంధించు ఒక్కొక్కరును సోదరదన మువకుడు

కంఠివిలాసం : వర్ణాశామిణి. ప్రొఫైటరు, డాక్టరు యం. బి. ఆర్. వర్ణా, శామిణి, జల్లా-అనంతపురం.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిపాపులో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

కఫహరిచూర్ణము

జీర్ణరసాయనము

దంతశూలహరి

చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-2-0 (6 డబ్బీల మందుగలది) 1-కి రు 2-0-0
ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది.
దగ్గు, ఉబ్బనము, కామీసను, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి
మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంటనుంచుకొనుట మంచిది.

అజీర్ణమునకు భుజించిన భోజనము రక్తమునకు సరిగా మారవు.
అజీర్ణము మిగిలిన రోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణశక్తి
గలదు. దగ్గుసాచము క్రమముగ గలిగి యున్న మేర్పున అయివు
క్షిణించును. 25 మూత్రల డబ్బీ వెల రు 1-4-0.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0. వి. పి. నహా 0-14-0
దంతశూలకు శైత్యము, రసపట్టు, పుష్పిపన్నులు, మల్లిన
కదిలిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగల చోట
యాదిని మందులో తడిపి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును.

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

నవలలు

ప్రకాశకుడు: ఆంధ్రపత్రిక లిమిటెడ్

ఇందు విశేషముగ మనోహర కథాకల్పితములు, భావపూరితములు నవలల సభరితములుగా వ్యాపకము.

సాంఘిక—సాంసారిక—అపరాధకథాకథ—వచనము, ముచ్చటైన బొమ్మలతో ముద్దలములు కల్పితములుగా వ్యాపకము.

దీనిని ప్రజలకు రూ. 200 ప్రతిపుటలలో రెండుమాసముల కొక్కటిగ వెలువడుచుండును. వెలువడు ప్రతిగ్రంథమునకు పోస్టేజిగా రు 1-0-0 కేటకు బంధాదాయములకు బంధించుండును. చందాదారుగల కేరళాథారు ప్రవేశమును ముందుగా జూరవలెను.

ఇచ్చేటపుడు వెలువడిన గ్రంథములు:—

1. రహస్యవిప్లవము
2. చోరశిఖామణి, (డి. జె. కె. వ్రాసిన నవలలు)
3. ప్రేమసుందరి
4. లక్ష్మీపాదము (పాంగికనవలలు)

అనుబంధ గ్రంథములు:—మార్కండేయ నాటకము

ముందు రాబోవు గ్రంథములు:—

1. హత్యారహస్యము
2. రెనాయిల్డుకవివర్యుని 'ఫాస్టు'

అనుబంధములు:—

1. మృత్యురంగిని
2. అభాగి

నరస్వతీ గ్రంథమండలి

రాజమహేంద్రవరము

నవలలు

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

185, మాంటు రోడ్డు, మదరాసు

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ., ఏమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపించబడినది.

వసూలైన మూలధనము 1,30,054

మావద్ద రహస్యమనునది లేదు. గొప్ప ఉత్కృష్టమైన మందులు ఇచ్చటనే దొరకును.

1. సిద్ధమకరధ్వజము:—కామోద్దీపకము - శ్రేష్ఠమయిన రసాయనము ధాతు పుష్టికరము. బుద్ధిని ఆయుస్సును వృద్ధిపరచును. 25 మూత్రలు రూ 5-0-0
 2. చ్యవనప్రాశలేపము:—శ్రేష్ఠమయిన రసాయనము; శ్వాసకోశ వికారములను పోగొట్టును. కానుములకు మంచిదొవ. 1 పాను రూ 2-0-0
 3. కస్తూరిమూత్రము:—బొలురకుగలగు దగ్గు, జ్వరము, జలుబు, అజీర్ణము మొదలగు వికారములను పోగొట్టును. పిక్కుబుడి రు 1-0-0
 4. తాళిసావిరి:—దగ్గు, గొంతునొప్పి, అజీర్ణము, కఫజ్వరములు, వాంతులు, అరోచకము మొదలగువాటిని పోగొట్టును. 25 మూత్రలు రూ 0-8-0
 5. కేవలనటి:—ఇది అజీర్ణము, కడుపుబ్బరము, పిల్లోవికారములు అజీర్ణముచే గలుగు కడుపునొప్పి మొదలగువాటియందు పయోగించిన బాగుగ విశేషము ఆగునట్లు చేసి సుఖమును గలిగించును. 25 మూత్రలు రూ 0-8-0
 6. శీతాంశురసము:—శీతజ్వరములను నశింపజేయును. వైపురత కుపయోగించిన తేలు మొదలగు వాటి విషవికారములను గజచర్మము కుష్మము మొదలగు వాటిని నశింపజేయును. 50 మూత్రలు రూ 0-10-0
 7. అనంద శైరవి:—అన్ని జ్వరములను, అతిసారము, అజీర్ణము, దగ్గు, శ్వాసలను పోగొట్టును. 50 మూత్రలు రూ 0-10-0
 8. ముస్తకాదిపటి:—రక్తవిరేచనములు, అరుచి, విషాచి (కలరా) దగ్గు మొదలగువాటిని నశింపజేయును. 25 మూత్రలు రూ 0-8-0
 9. చందనాది తైలము:—ఇది తలవెంట్రుకలను పెరుగునట్లుచేయును. నువాసననిచ్చును. మనస్సుకు ఆహ్లాదమును గలుగజేయును. 2 ఔన్నులు రూ 1-0-0, 1 పాను రూ 7-0-0
 10. భృంగములక తైలము:—స్నానమునకు శ్రేష్ఠమయినది. కండములను పోగొట్టి చల్లగజేయును. మెదడుకు బలమునిచ్చి బాహ్యక క్షిణి అధికము చేయును. 4 ఔన్నులు రూ 1-0-0, 1 పాను రూ 8-0-0
- ఇతరముల మా పేరును కొంచెము మార్చి పెట్టుకొని వ్యాపారము చేయుటను మాచి మోసముకాదు. "ఆంధ్ర" అనగానే అసలు మందులు. "ఆంధ్ర" లేనివి మరెవరైనా. క్యాటలాగు తపాలు ఖర్చు లేక ఉచితముగ పంపబడును. ప్రదరాసు. వీక్షణ్టు:—మెసర్స్ ధాధా అండ్ కో., 25, చైన్ బాజార్ రోడ్డు, మదరాసు. మెసర్స్ అగ్నిన్ అండ్ కో 176, బ్రాడ్వే

అందరును వాడతగిన
మామదన మంజరి టానిక్ మాత్రలు

పిటినివాడుటచే ఆయుస్సు, అందము, ఆరోగ్యము మొదలగునవి వృద్ధియగును, అన్ని రకముల వ్యాధులకు ఎట్టి నీటిలో నైనను మంచుగుణము నిచ్చును 40 మా గల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1 వైద్యవిద్య కావలసినవారు వాసిన ఉచితముగా పంపబడును.
రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ
27 చైన్ బాజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

దంతరోగ నివారిణి

డబ్బీ 2 అణాలు డజన్ రూ 1-4-0

టి. యన్. యన్. శాస్త్రిగారు,
2 ఏ, ఆలంగాత్రావీధి, క్రీస్టి కేన్,
మదరాసు.
(1191)

**The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,**

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు పర్మాటికల్ వర్క్సు

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మాత్రలు

ఇది శిలాజిత్తు లోహభస్మములు, మౌక్తిక భస్మము, మొదలగువాటిని తగ్గి శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినది. మూత్రములో కలిసిపోవు కుళ్లము, మూత్రమునందు తీసి (phosphate), తెలుపు మొదలగు సెక రోగముల, నడుమ నొప్పి, వాతరోగము, జ్వరములు, బలహీనత యితర శ్రీసంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగునవి తక్కువ కుడరును.

ఒక తులము ఔషధముల బుడ్డి 1-కి ధర రు 1/5/0

4 బుడ్లకు ఒక సారి అర్ధరూప పంపిన ప్యాకెట్ల పోస్టు ఖర్చులు యివ్వము.

మా ఔషధముల క్యాటలాగు యివ్వముగా పంపబడును.

Sole Agents

H. Damodar & Co.,
43 China Bazaar Road,
Madras.